БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

9-йил чиқиши. | № 63 (2096). | 28 март, чоршанба, 1962 йил. | Баҳоси 2 тийин.

БУГУН ТОШКЕНТДА ЎЗБЕКИСТОН КОМСОМОЛИНИНГ XVII СЪЕЗДИ ОЧИЛАДИ.

Чирчиқдаги 160-қурилиш трестининг коллективи бўёқчи Раиса Ивачевани илғор ишчи ва актив жамоатчи сифатида танийди. Чирчиқ шаҳар Советининг депутати бўлган бу қиз жамоатчилик ишларининг кўп бўлишига қарамасдан кечки мактабнинг 10-синфида муваффақият билан ўқимоқда. Меҳнатга коммунистик муносабатнинг ажойиб намуналарини кўрсатаётган ўртоқ Р. Ивачевага Чирчиқ комсомоллари катта ишонч билдириб, уни ВЛКСМ XIV съездининг делегати қилиб сайладилар. Суратда: Раиса Ивачева.

Р. Шамсуддинов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЖАМОАТЧИЛИК — АСОСИЙ КУЧ

КПССнинг тарихий XXII съезди мамлакатимизда коммунизм қурилишининг ёрқин йўлларини белгилаб берди. Коммунистик жамият қуриш миллионларча совет кишиларининг кундалик амалий вазифаси бўлиб қолди, улар порлоқ келажагимизни машъалдек ёритиб турган партиямизнинг янги Программасини замонамизнинг энг улуғ ҳужжати деб қабул қилдилар.

Мамлакатимиз барча қардош халқлари каби областимиз меҳнаткашлари ҳам партиямиз Программасида кўрсатилган улкан вазифаларни, КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини бажариш учун бир ғайратларига ўн ғайрат қўшиб ишламоқдалар. Областимиз меҳнаткашлари халқ хўжалигининг турли соҳаларида, биринчи навбатда пахтачиликни ривожлантиришда ўз зиммаларига катта ва шарафли вазифа юклангaнлигини яхши биладилар. Корхоналар, қурилишлар, колхозлар, совхозларнинг коллективлари саноат ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини кўплаб ишлаб чиқариш учун социалистик мусобақа байроғини тобора баланд кўтариб, фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Зотан коммунизм миллионларнинг меҳнати билан, фақат шуларнинг ҳалол ва самарали меҳнати билан бунёдга келади.

Шунинг учун партия ва ҳукуматимиз социалистик давлатчиликнинг ленинча принципларини амалга оширишга катта эътибор бериб келмоқдалар. Социалистик демократияни ҳар томонлама кенгайтириш ва такомиллаштириш, барча гражданларнинг давлатни бошқаришда, хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик қилишда актив иштирок этиши, давлат аппарати ишини яхшилаш ва унинг фаолияти устидан халқ контролини кучайтириш — ана шулар коммунизм қуриш даврида социалистик давлат тараққиётининг асосий йўналишидир.

Барча гражданларнинг давлатни бошқаришда, жамоатчилик ишларида актив иштирок этишлари совет демократиясининг ҳаётий қонуниятидир. Ҳар бир киши, у ёки бу коллектив ўзи ишлаб турган жойнинг ёки ишлаб чиқариш объектининг ҳаёти билан қизиқиши ва унинг равнақ топишига тегишли ҳисса қўшиши меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда жуда катта аҳамиятга эгадир.

Бундай аҳил коллективлар областимизнинг ҳамма районлари ва шаҳарларида ҳам мавжуддир. Ҳозирги вақтда давлат аппарати ишини яхшилаш ва унинг фаолияти устидан халқ контролини кучайтириш ишига кўплаб жамоатчи, актив кишилар жалб этилмоқда.

Республикамиз пойтахти районларида маданий-оқартув, савдо, маиший ва бошқа соҳалар бўйича кўп кишилардан ташкил топган жамоатчи-контроль группалар иш олиб бормоқда. Райижрокомлар қошида ташкил этилган штатсиз ташкилий-инструкторлик бўлимлари район ҳаёти билан мунтазам танишиб бормоқда, ижобий ишларни пропаганда қилишда ва нуқсонларни аниқлаб, уларни ўз вақтида тугатиб, аҳволни яхшилашда тегишли ташкилотларга амалий ёрдам кўрсатмоқдалар.

Фрунзе районида жамоатчи актив кишилардан ташкил топган ўртоқлик судлари, ота-оналар комитетлари, хотин-қизлар советлари, пенсионерлар группалари, маҳалла комиссиялари, уй бошқармалари ўз фаолиятларини кун сайин кучайтирмоқдалар. Район ижроия комитети ҳузурида 8 кишидан ташкил этилган жамоатчи ташкилий-инструкторлик бўлимининг ходимлари Москва ва Свердловск шаҳарлари ижрокомлари жамоатчи ташкилий-инструкторлик бўлимларининг иш тажрибаларини ўрганиб, уларни ўз фаолиятларида қўлламоқдалар. Бўлим ходимлари 1961 йилда корхоналарда, ташкилотларда, райижроком бўлимларида меҳнаткашларнинг шикоятлари ва аризаларининг ҳаракатларини текширди ва уларни кўриб чиқиб, сессияда қарор қабул қилиш учун тақдим этди.

Ленин райони ижроия комитети ҳузурида ташкил этилган жамоатчилик ташкилотларидан — меҳнаткашларнинг шикоят ва аризаларини текшириш бўлими, савдо бўлими, пенсионерлар кенгаши, уй бошқармалари активи ва шу каби райижроком бўлимларида тузилган бошқа жамоатчи активлар группалари ўз зиммаларига топширилган вазифаларни мунтазам бажариб, яхши натижаларга эришмоқдалар.

Областимизнинг шаҳар ва қишлоқларида 700 га яқин кўнгилли халқ дружиналари бор. Улар ўз сафларига 17 мингдан ортиқ кўнгиллиларни бирлаштирган. 500 га яқин ўртоқлик судлари ишлаб турипти. Корхоналар, ташкилотлар ва уй-жой бошқармалари қошида 600 га яқин хотин-қизлар советлари тузилган. Жойларда 1000 га яқин ота-оналар комитетлари ўз фаолиятини бошлаб юборган. Бу албатта қувончли ҳолдир.

Лекин жойларда ташкил этилган жамоатчилик ташкилотлари ва уларнинг кўпсонли ходимларининг ҳаммаси ҳам ўз зиммаларига юкланган вазифани яхши ўтамоқда, деб бўлмайди. Айрим жойларда жамоатчилик ташкилотлари рўйхатда бору, амалий ишда кўринмайдилар. Тошкент шаҳрининг турли савдо ташкилотларида жамоатчи контроль активларининг катта рўйхатлари тузилган. Бироқ бу рўйхатлардаги кишиларнинг кўпчилиги ҳозиргача бирор савдо объектини текшириб, у ердаги аҳволни яхшилашда конкрет иш олиб бормаётир. Бундай аҳволни областимизнинг бошқа шаҳар ва районларида ҳам учратиш мумкин.

Жамоатчилик асосларида иш олиб бораётган ташкилотларнинг фаолиятларини яхшилаш — маҳаллий партия ва совет ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир. Жамоатчиликнинг шарафли ишини — коммунистик жамият қураётган халқимизнинг бахт-саодати йўлида ижодий меҳнат қилаётган кишиларнинг ғайрат ва ташаббусларини зўр меҳрибонлик билан қўллаб-қувватлайлик, КПСС тарихий XXII съезди қарорларини турмушга муваффақият билан тадбиқ этайлик!

СССР Олий Совети Президиумида

Атом саноати, фани ва техникасини ривожлантириш, қудратли термоядро қуролларининг янги намуналарини ишлаб чиқиш, такомиллаштириш ва синовдан ўтказиш соҳасида эришган катта хизматлари учун СССР Олий Совети Президиуми алоҳида хизмат кўрсатган ходимларни — икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамонларини учинчи «Ўроқ ва Болға» олтин медали билан мукофотлади, ракета қўшинлари ва авиация офицерларининг бир группасига Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонини, етакчи конструкторлар, олимлар, инженерлар ва ишчилардан 26 кишига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонини берди, ишчилар, конструкторлар, олимлар, раҳбар ходимлар, инженер-техник ходимлар ҳамда ракета қўшинлари Ҳарбий-Ҳаво кучлари ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг ҳарбий хизматчиларидан 7 мингдан кўпроқ кишини СССР орден ва медаллари билан мукофотлади, шунингдек бир қанча илмий-тадқиқот ва проект институтларини ва заводларни Ленин ордени билан мукофотлади.

Бу йилги шароитга қараб иш қилиш керак

Партиямизнинг тарихий XXII съезди қарорларидан, пахтакор республикаларни зонал кенгашидан ва март Пленуми қарорларидан руҳланган қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ўзаро мусобақалашиб, Никита Сергеевич Хрушчев чақириғига жавобан бу йил 40—45 центнерчилар, камҳосилли колхозлар 25 центнерчилар ҳаракатини кучайтириб юбордилар. Ҳозир ҳамма колхозчилар қишлоқ хўжалигини ривожлантириш йўлида ўз зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятларини бажариш учун зарур тадбирларни оғишмай амалга оширмоқдалар.

Бизнинг колхоз аъзолари ҳам бу йил ҳар гектар ердан 25 центнердан ҳосил олиш учун аҳд қилдилар. Чунки айрим бригадаларнинг ўтган йилги иш якуни бизда ҳам юқори ҳосил етиштириш учун катта имкониятлар борлигини кўрсатиб берди. Агар колхозимиз бўйича ўрта ҳисобда ҳар гектар ердан 19 центнердан ҳосил олинган бўлса, М. Каримов, Х. Носиров, А. Шербўтаев ўртоқлар бошлиқ бригадаларда 28—30 центнерга етказиб ҳосил етиштирилди. Демак, биздаги бошқа бригадаларда ҳам шундай юқори ҳосил етиштириш мумкин.

Шу мақсад билан бизда бир қатор тадбирлар амалга оширила бошланди. Маълумки, бизнинг ерларимизнинг мелиоратив аҳволи кейинги йилларда ёмонлашиб кетган, ерости сувлари жуда яқин бўлиб қолган эди. Ўтган йили давлат йўли билан ерларимизни мелиоратив аҳволини яхшилаш учун катта ишлар амалга оширилди. Қарийб 350 минг кубометр хажмдаги колхозлараро, 150 километр хажмдаги ички зовурлар тозаланди. Ерости сувлари анча пасайтирилди. Бу шубҳасиз ҳосилдорликни ошириш учун катта ёрдам беради.

Лекин шуни эътироф этиш керакки, бу йил қиш ҳам, баҳор ҳам қуруқ келди. Ёғингарчилик бўлмади. Ерларнинг нами тез қочиб кетди. Бундай шароитда ишнинг кўзини билиб ва бу йилги об-ҳаво шароитини ҳисобга олиб ишламаган деҳқон дард қолиши мумкин. Ҳозир ҳар йилгидек иш қилиб бўлмайди. Уста деҳқонларнинг ҳар йилнинг ўз агротехникаси бор, деган қоидасига амал қилиш лозим.

Масалан, бу йил ҳам ўтган йилгидек ҳамма ерга фақат ерни борона қилиб сўнгра чигит экамиз, деб ўйлаш хато бўлур эди. Чунки бизнинг колхозда 1300 гектар пахта майдони бор. Шундан 950 гектарига қишда яхоб берилди, 350 гектари суғорилмади. Албатта бу ерларга одатдагича фақат борона қилибгина чигит экиб бўлмайди. Шунинг учун биз бу ерларни чигит экишдан олдин эгат оралатиб суғоришга киришдик.

Баъзи ўртоқлар бундай ерларга олдин чигит экиб, кейин суғориш керак дейдилар. Менимча бу нотўғри. Чунки қуруқ ва серкесак ерга чигит экилса, ерга чигит бир текис чуқурликда тушмайди. Чигит ола униб чиқади. Агар ер суғорилиб етилгандан кейин молалаб чигит экилса ерда нам ҳам бўлади, қуруқ кесак ҳам йўқолади ва у бир текис, тез униб чиқади. Ҳар гектар ерда белгиланган миқдорда кўчат бўлиши таъминланади.

Ҳозир ҳаво исиб кетиши билан ердан нам тез кўтарилиб кетаяпти. Бизнинг Мирзачўл ерлари шароитида ерларни борона қилиш икки жиҳатдан катта аҳамиятга эга. Маълумки, ердаги шўр сув парланса ундаги туз ер бетига чиқиб қолади. Қишдаги шўр ювиш тадбирлари беҳуда кетади. Агар вақтни ўтказмай борона қилинса нам ҳам сақланиб қолади. Шўр ҳам ер бетига чиқиб қолмайди. Шунинг учун биз бутун ерларимизни бир қатор борона қилиб қўйдик.

Бундан ташқари айрим нами кўп қочган ерларга олдин чизель қилиб, орқасидан тахта мола босиб, чигит экишни мўлжалламоқдамиз. Чизель қилиб мола босилса нам кўпроқ бўлади. Йирик кесаклар майдаланиб кетади, чигитни бир текис униб чиқиши учун қулай шароит вужудга келади.

Биз ўз ер шароитимизни ҳисобга олиб, бу йил мана шундай усул билан чигит экишни мўлжалламоқдамиз.

Улаш ПАРДАЕВ,
Комсомол районидаги Карл Маркс номли колхоз раиси.

ҚИРҚ ЦЕНТНЕРЧИЛАР

Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг 12-бригадаси аъзолари чигит экишни пухта тайёрлик билан бошлаш арафасида турибдилар.

Бригада аъзолари қишки тадбирларни ғоят сифатли амалга ошир-дилар. Ариқ-зовурлар тозаланиб, кўкламга тахт қилинди. Шунингдек, далага кўплаб ўғит ташиб чиқарилди.

Бригададаги мавжуд ҳамма карталар яхшилаб текислаб қўйилган. Ёмғирдан сўнг бир марта борона ўтказилди. Далаларга маҳаллий ўғит ва фосфор сепилиб, чизелланди.

— Бригадамиз аъзолари,— дейди бригадир Тўлаган ота,— КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшадилар. Шу мақсадда биз қирқ центнерчилар ҳаракатига қўшилдик.

Колхознинг ўртоқ М. Юсупов, Р. Жалолов ўртоқлар бошлиқ бригадаларининг аъзолари ҳам қирқ центнерчилар ҳаракатига қўшилишди.

О. УМАРОВ.

ОКТЯБРЬ БУНЁДГА КЕЛТИРГАН ТЕАТР

Ленин орденли Ҳамза номли ўзбек давлат академик театрининг пардаси ўн беш минг марта очилди. Чинакам ҳаёт мактаби бўлиб қолган театр саҳнасида халқимиз бахтиёр коммунистик келажак учун олиб борган курашнинг саҳифалари ўтар экан, бундан мингминглаб томошабинлар янгича ҳаёт кечириш ва ижод қилишни ўргандилар. Севикли театрнинг хизматларини муносиб тақдирлаш, унга бўлган ўз ҳурматларини изҳор этиш учун 26 мартда шу ерга тўпланган республика жамоатчилигининг вакиллари театрга асос солинган куннинг қирқ йиллигини хурсандчилик билан нишонладилар.

Шу куни Ўзбекистон ва бошқа қардош республикаларнинг минг-минглаб томошабинлари, актерлар, режиссерлар, рассомларнинг бир неча бўғинини қутладилар, уларнинг шарафига гулдурос қарсаклар чалдилар.

Гулларга бурканган саҳнада Обид Жалилов, Сайфи Олимов, Шокир Нажмиддинов, Сора Эшонтўраева, Шукур Бурхонов, Олим Хўжаев, Наби Раҳимов, Амин Турдиев ва театр саҳнасининг бошқа ветеранлари ҳамда уларнинг кичикроқ ёшдаги ўртоқлари ўтиришибди. Юбилей кечаси театр санъатининг катта байрамига айланиб кетди, халқ ўз театрини севишидан яна бир марта далолат берди.

Ўзбекистон ССР маданият министри С. М. Муҳамедов кириш нутқи сўзлаб, юбилей кечасини очди. У айтдики, театрнинг қирқ йиллик байрами бутун республиканинг маданий ҳаётида қувончли воқеадир. Театр коллективи Совет Иттифоқи санъат ходимлари шонли армиясининг илғор отрядларидан бири ҳисобланади. Ҳаёт билан баббаравар қадам ташлаб бориш — Октябрь бунёдга келтирган ва республикада чинакам маданият ўчоғи бўлиб қолган ўзбек театрининг шиоридир. Театрни ҳақли суратда ўзбек совет драматургиясининг лабораторияси деб атайдилар. Чунки театр саҳнасида қўйилган икки юздан ортиқ пьесанинг ярмидан кўпроғи рус ва совет драматургиясининг энг яхши традициялари руҳида тарбия топган, социалистик интернационализми байроғини баланд кўтариб бораётган ўзбек драматурглари — К. Яшин, А. Қаҳҳор, Уйғун, Н. Сафаров, З. Фатхуллин, И. Султонов, М. Шайхзода ва бошқа кўпгина авторлар ижод қилган асарлардир.

А. Пушкин, М. Лермонтов, А. Чехов, В. Шекспир, Ф. Шиллер, Р. Тагор ҳамда бошқа кўпгина рус ва чет эл классикларининг ўлмас қаҳрамонлари биринчи марта мана шу театр саҳнасида ўзбек тилида гапирди.

Ҳамза номли театр ўзбек совет санъатининг дорилфунуни бўлиб қолди. Ўзининг ижодий йўлини Ҳамза номли театр саҳнасида бошлаган ўнлаб республика халқ артистлари ва хизмат кўрсатган артистлар бошқа театр коллективларида самарали ишламоқдалар. СССР халқ артистлари Сора Эшонтўраева, Шукур Бурхонов, Олим Хўжаев саҳна маҳорати соҳасида орттирган жуда бой тажрибаларини актерларнинг ёш бўғинига муттасил ўргатиб келмоқдалар. Традицияларнинг бундай давомийлиги — янги муваффақиятлар гаровидир.

(Давоми учинчи бетда)

СССР Министрлар Советида

Партия ва ҳукуматнинг термоядро қуролларини ишлаб чиқиш ва такомиллаштириш соҳасидаги топшириқларини бажариш вақтида алоҳида хизмат кўрсатганликлари ва атом фани ва техникасини ривожлантиришда муваффақиятта эришганликлари учун ССР Иттифоқи Министрлар Совети бир группа етакчи олимлар ва конструкторларга — Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, Ленин мукофоти лауреатларига ташаккур эълон қилди.

Пискент районидаги Ленин номли колхозининг ўртоқ Қ. Хожибоев бошлиқ бригадасида маккажўхори экиш қизғин тус олиб кетди. Бригада аъзолари бу йил ҳар гектар ердаги маккажўхоридан камида 500 центнердан силосбоп кўкпоя ва 30 центнердан дон ҳосили етиштириш учун курашмоқдалар. Тракторчи ўртоқ О. Маматов кунига нормадаги 6 гектар ўрнига 10 гектар ерга маккажўхори экаяпти. Суратда: бригада даласида маккажўхори экиш пайти.

М. Шевелев фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТР ХОДИМЛАРИГА ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАХРИЙ УНВОНЛАРИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ленин орденли Ҳамза номли ўзбек Давлат академик театрининг 40 йиллиги муносабати билан театр санъатини ривожлантиришдаги хизматларини эътиборга олиб, театрнинг қуйидаги ходимларига Ўзбекистон ССРнинг фахрий унвонлари берилсин:

«ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ АРТИСТИ»

1. **Муҳаммаджонов** Зикирга — Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист.

«ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТ»

1. **Абдуллаева** Яйра Умаровнага — артист.
2. **Шукуров** Тўғонга — артист.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.

Тошкент шаҳри, 1962 йил, 26 март.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Туғилган кунига 50 йил тўлганлиги муносабати билан ва Совет Ўзбекистони театр санъатини ривожлантиришдаги хизматларини эътиборга олиб, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ, СССР халқ артисти **Сора Эшонтўраева,** Ҳамза номли театр директорининг ўринбосари **Турди Исломов,** Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Наби Раҳимов** ва **Қудрат Хўжаев** ҳамда Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист **Жўра Тожиев** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди.

Ўзбекистон ССР халқ артисти **Сайфи Олимов** туғилган кунига 60 йил тўлганлиги муносабати билан ва унинг Совет Ўзбекистони театр санъатини ривожлантиришдаги хизматлари эътиборга олиниб, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

Ленин орденли Ҳамза номли ўзбек давлат академик театрининг 40 йиллиги муносабати билан ва театр санъатини ривожлантиришдаги хизматлари эътиборга олиниб, қуйидагилар Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотландилар: **Ирода Алиева** — артист, **Сора Аҳмаджонова** — артист, **Исаак Яковлевич Вальденберг** — рассом, **Соиб Икромов** — артист, **Неъмат Қосимов** — артист, **Эркли Маликбоева** — артист, **Ҳамид Наримонов** — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, **Ҳабибулла Раҳмонов** — театр директори, **Суйди Сотиболдиева** — артист, **Диодор Владимирович Ушаков** — рассом, **Обид Ҳасанов** — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, **Мақсум Юсупов** — Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист, **Раҳмонберди Ёқубов** — артист.

Сўнгги ахборот

СССР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИ А. А. ГРОМИКО БИЛАН АҚШ ДАВЛАТ СЕКРЕТАРИ Д. РАСКНИНГ ҚЎШМА БАЁНОТИ

Қуролсизланиш билан шуғулланувчи 18 мамлакат комитетининг дастлабки мажлисларида қатнашмоқ учун Женевада турганликлари муносабати билан СССР ва Қўшма Штатларнинг ташқи ишлар министрлари Германия проблемасини ва шу проблемага боғлиқ бўлган масалаларни муҳокама қилишга бағишлаб, бир қанча учрашув ўтказдилар. Уларнинг суҳбатлари фойдали ва ошкора бўлди ҳамда келишув мавжуд бўлган соҳаларни ва келишмовчилик мавжуд бўлган соҳаларни ойдинлаштириб олиш ишида баъзи бир муваффақиятга эришилди.

Улар ўз ҳукуматларига ахборот бергандан кейин ҳамда ўз иттифоқчилари билан маслаҳатлашиб олгандан кейин алоқаларни тегишли тарзда яна бошлаб юбориш тўғрисида аҳдлашиб олдилар.

ЭНГ ОҒИР ВАЗНЛИ ОДАМ

Карой Хорничек Венгрия Халқ Республикасининг Ленти қишлоғида тиш техниги бўлиб ишлайди. Унинг оғирлиги 230 килограмм, ёши қирқ бешда, бўйи 178 сантиметр, уни Венгрияда энг оғир вазнли киши деб ҳисоблашади.

Карой Хорничекнинг иштахаси оддий кишиларнинг иштахасидан фарқ қилмайди. У костюм тиктирмоқчи бўлса, материали беш метр бўлиши керак, акс ҳолда биронта ҳам тикувчи унга костюм тикиб беришни ўзига олмайди. Карой Хорничек саёҳат қилишни жуда яхши кўради. Лекин унинг бу мақсади амалга ошмаяпти, сабаби автобус ва темир йўл вагонларининг эшиги унинг учун жуда торлик қилади.

ЖАЗОИРДА ЯНГИ ҚУРБОНЛАР

Расмий маълумотларга қараганда, 26 мартда Жазоир шаҳрида солдатлар билан махфий қуролли ташкилот аъзолари — оасчилар ўртасида бўлган отишмалар натижасида 26 киши ўлдирилган, 130 киши ярадор қилинган. Бошқа манбалардан олинган хабарларга қараганда, ўлдирилган кишиларнинг сони 35 га етади.

Телеграф Жазоирдан ҳаяжонли хабарлар келтирмоқда. Мустамлакачиларнинг шайкалари Эвиан битимларининг амалга оширилишига йўл қўймаслик учун зўр бериб ҳаракат қилмоқдалар. Бунинг учун улар ҳар қандай ёвузлик қилишга тайёр. Ҳақиқатда ҳозир французлар билан французлар ўртасида уруш бормоқда, улар бир-бирларини ўққа тутмоқдалар.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ доклади юзасидан музокаралар

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Пленумининг қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовнинг «КПСС Марказий Комитети март Пленумининг якунлари ва қишлоқ хўжалигига раҳбарликни яхшилаш соҳасида Ўзбекистон партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида»ги докладида илгари сурилган масалаларни чуқур ва ҳар тарафлама муҳокама қилдилар.

Музокарада сўзга чиққан ўртоқлар мамлакатимиз қишлоқ хўжалигини революцион қайта қуришда ғоят катта аҳамиятга эга бўлган КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорларини қизғин маъқуллаб, пахтачиликни, чорвачиликни ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг бошқа тармоқларини янада кучли суратда юксалтириш йўлидаги битмас-туганмас резервларни кўрсатиб ўтдилар, қишлоқ хўжалигини бошқаришни қайта қуриш юзасидан партия белгилаган тадбирларни муваффақиятли амалга ошириш муҳим вазифа эканлигини таъкидладилар. Пленум қатнашчилари КПСС XXII съезди ва КПСС Марказий Комитети март Пленуми қўйган юксак талаблар муносабати билан колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришининг ҳозирги аҳволини анализ қилиб, мавжуд камчиликларни очиб ташладилар, шу камчиликларни бартараф қилиш йўлларини кўрсатиб ўтдилар.

Бутун совет халқи сингари областимиз меҳнаткашларининг ҳам бутун фикри ҳозирги вақтда КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини тезроқ бажаришга қаратилгандир, деди Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари **М. Абдураззоқов.**

Область партия ташкилоти КПСС Марказий Комитетининг топшириқларига амал қилиб, ўтдалали системанинг зарарли оқибатларини тугатиш чораларини кўрмоқда. Аммо баъзи бировлар ҳали ҳам шу ўлик системага ёпишиб олганлар. Масалан, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги М. Муҳаммаджонов ўзининг шу йил февраль ойида нашр этилган «Пахтакор районларда алмашлаб экиш ва тупроқнинг ҳайдаладиган қатламини чуқурлаштириш» номли асарида бедани зўр бериб мақтаган ва ҳатто ўт экишнинг кенгайтирилиши ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилайди деб исбот қилишга уринган.

Гулистон районида ўртоқ Брухтий раҳбарлик қилган колхоздан мисол келтириб, нотиқ, ўт-далали система тарафдорларининг «маслаҳатлари» қандай оқибатларга олиб келганлигини айтди. Колхоз раиси ўтга ғоят ихлос қўйиб, зовур қазишни ва шўр ювишни тўхтатиб қўйди. Натижада колхозда ҳосил анча камайиб кетди.

Область партия ташкилоти ҳозирги вақтда экин майдонларининг структурасини қайтадан кўриб чиқмоқда. Колхозлар ва совхозлар пахта, маккажўхори, дуккакли экинлар, қанд лавлаги, сабзавот, картошка майдонларини кенгайтирмоқдалар. Ердан унумсиз фойдаланишга қарши қатъий кураш олиб борилмоқда.

Пахтадан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил олиш учун комплекс механизациялашни жорий этиш катта аҳамиятга эгадир. Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг ўтган йил ноябрь ойида Ўзбекистонда бўлган вақтида билдирган танқидий мулоҳазаларини ҳисобга олиб, партия ташкилоти механизатор кадрлар тайёрлаш ишларини яхшиламоқда. Деярли ҳамма механизаторларга чигит экиш ва пахта етиштиришнинг прогрессив усуллари махсус курсларда ўргатилди.

Область партия ташкилоти, деди нотиқ, экишга тайёргарлик ишларидаги камчиликларни бартараф қилиш, пахта майдонларини кенгайтиришда мавжуд резервлардан тўла фойдаланиш чораларини кўрмоқда. Қишлоқ меҳнаткашларининг ўз ишлари натижаларидан моддий манфаатдорликларини оширишга алоҳида эътибор берилмоқда. Чорвачиликни тез юксалтиришга қаратилган бир қанча чоралар амалга оширилмоқда.

Ўртоқ Абдураззоқов қишлоқ хўжалигини бошқаришни қайта қуриш масалаларига тўхталиб, Тошкент областида бешта ишлаб чиқариш территориал бошқармалари тузилишини айтди. Ҳозир шу бошқармалар учун асосан район партия комитетларининг биринчи секретарлари орасидан кадрлар танлаш ишлари тамомланмоқда.

Машҳур механизатор, КПСС XXII съезди делегати **М. Жалолов** минбарга чиқади. Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг КПСС XXII съездида «Коммунизмни миллионларнинг меҳнати, меҳнати ва фақат меҳнати билангина қуриш мумкин» деб айтган сўзлари барча совет кишиларини порлоқ истиқбол яратиш йўлида янги зафарларга руҳлантирмоқда, дейди нотиқ. Бизнинг ҳамма ишларимиз мана шундай зафарлар яратишга қаратилган.

Никита Сергеевич Хрушчев Тошкентда бўлиб ўтган зона кенгашида пахтакорлар эгаллаши лозим бўлган маррани, яъни ҳамма хўжаликларда гектаридан камида 25 центнердан ҳосил етиштирилишига эришиш вазифасини қўйди. Шу кенгашда ўтириб мен ўзимга ахир баъзи жуда кам ҳосил бераётган участкалар ҳам бор, ўз тажрибамиз ва билимимиз билан шу қолоқ участкаларга ёрдам бериш мумкин эмасмикин, деб савол берган эдим.

Кенгаш тамом бўлиши биланоқ мен колхозга қайтиб, ўз фикримни бригадамиздаги ўртоқларга айтдим. Биз қўриқ ерда ташкил этилган колхозга боришга қарор қилдик. Партия ва комсомол ташкилоти бизни қўллаб-қувватлади. Илгари саккиз-ўн центнердан ҳосил олиниб келинган майдон бизга ажратиб берилди. Биз шу ерларни чуқур ҳайдадик, шўр ювдик ва чигит экишга тайёрлаб қўйдик. Меҳнатни уюштиришга катта эътибор берилди. Бригадада звенолар ташкил қилинди. Ҳар бир звенога 50 гектардан ер ажратилди.

КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорлари мўл ҳосил учун курашда кучимизга-куч қўшди. Пленум қарорлари мамлакатимиз қишлоқ хўжалигини тез юксалтиришда ғоят муҳим роль ўйнайди. Бригадамизнинг аъзолари бу йил ҳар гектардан 25 центнердан пахта топширишга ваъда бердилар ва шуни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленумининг қатнашчиларига етказишни мендан сўрадилар. Ўқишда ҳам, меҳнатда ҳам муваффақиятларга эришаётган бригадамиз аъзолари бу мажбуриятни ҳам шараф билан бажарадилар.

Фарғона областининг барча меҳнаткашлари, деди Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари **Г. А. Габрельянц**, КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорини қизғин маъқулламоқдалар. Колхозчилар, совхозларнинг ишчилари, қишлоқ хўжалиги мутахассислари ҳар бир гектар ердан камроқ меҳнат сарф қилиб, кўпроқ ҳосил олишга қаратилган конкрет чораларни кўрдилар.

Ўртоқ Рашидов ўз докладида пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришнинг ҳозирги аҳволи учун область партия ташкилотига жуда ҳақли эътироз билдирди. Область партия ташкилоти КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорини бажариш учун ҳозир қандай чоралар кўряпти? Қолоқ колхозлар, совхозлар, бўлимлар ва бригадалар ишнинг кўзини биладиган тажрибали кадрлар билан мустаҳкамланмоқда. Қишлоқ хўжалиги мутахассисларининг ролини ва жавобгарлигини ошириш, колхоз ва совхоз кадрларини ўқитиш, илғорларнинг тажрибаларини кенг ёйиш соҳасида анчагина ишлар қилинмоқда. Партия ташкилоти қишлоқ хўжалиги ходимларининг моддий манфаатдорлигини бутун чоралар билан ошириш тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг ва шахсан Н. С. Хрушчевнинг кўрсатмаларига амал қилиб, ҳамма хўжаликларда хўжалик ҳисобини жорий этиш, меҳнатга қўшимча ҳақ тўлаш йўлини қатъий амалга оширмоқда. КПСС Марказий Комитетининг март Пленумидан кейин барча колхозлар ва совхозларда экин майдонларининг структураси қайтадан кўриб чиқилди, пахта етиштиришни кўпайтириш билан бир қаторда маккажўхори, оқжўхори, қанд лавлаги ва дон-дуккакли экинлар майдонини кенгайтириш назарда тутилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматининг ёрдами билан, кутилаётган сув камчилиги оқибатларини максимал даражада енгиллаштириш мақсадида қўшимча сув манбаларини қидириб топиш учун бир қатор чоралар кўрилмоқда. Магистраль каналларга бетон ётқизиш ишлари уюштирилди. Бу эса, суғориш даврида 50 миллион кубометр сувни тежашга имкон беради, бир қанча насос станциялари, янгидан 90 та артезиан қудуқлари қурилмоқда. Қўшимча суғориш ва ернинг шўрини ювишга катта эътибор берилмоқда.

Область партия ташкилоти чорвачиликнинг аҳволини қатъий равишда яхшилаш учун курашмоқда. Чорвачиликнинг асосий негизи бўлган ем-хашак базасини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор берилмоқда.

Нотиқ ўз сўзининг охирида область қишлоқ хўжалигини тез суръатлар билан ривожлантириш учун зарур бўлган бир қанча масалаларга тўхталиб ўтди. Жумладан у, суғориладиган ерлардан тўғри фойдаланиш йўлида хўжаликлар ва ташкилотлар раҳбарларининг жавобгарлигини кучайтириш зарурлигини айтди.

Қўшкўпир район партия комитетининг биринчи секретари **М. Ражабов** минбарга чиқади. Қишлоқ хўжалик ходимларининг Тошкентдаги зона кенгашида, деди у, Никита Сергеевич Хрушчев Хоразм пахтакорлари пахтадан бошқа экинларга кам эътибор бераётганликлари учун уларни ўзига хос аристократлар, деб атади. Бу гап Қўшкўпир районига ҳам тўла равишда тааллуқлидир. Ҳозир қўшкўпирликлар маккажўхорининг ҳосилдорлигини оширмоқ, чорвачиликнинг ем-хашак базасини мустаҳкамламоқ учун ҳамма чораларни кўрмоқдалар.

Нотиқ район қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишдаги жиддий камчиликларни айтиб ўтди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотининг, айниқса чорвачилик маҳсулотининг единицасини етиштирмоқ учун ҳанузгача моддий ва пул маблағлари кўп сарфланмоқда, пахта теришда, ирригация шохобчаларини тозалашда қўл меҳнати кўп ишлатилмоқда. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг бутун процессини яқин фурсат ичида энг кўп даражада механизациялаштирмоқ зарур.

Охунбобоев номли колхоз пахтакорлари пахтадан 45 центнер ҳосил олиш учун кураш бошлаб бердилар. Ўтган йил районда гектар бошига ўрта ҳисобда 32,9 центнердан ҳосил олинди. Бу ўртача ҳосил районимизнинг хўжаликлари учун чегара бўлолмайди. Лекин районда бу ўртача кўрсаткичдан кам ҳосил олаётган колхозлар, бригадалар бор. Ҳозир қолоқ хўжаликларни илғорлар даражасига етказиб олмоқ, агротехниканинг муваффақиятлари ва прогрессив меҳнат методлари асосида пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини оширмоқ учун бутун кучни сарфлаш талаб қилинади.

КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорига биноан, деди Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари **О. Маҳмудов**, қишлоқ хўжалигини бошқариш қайта қурилмоқда. Бу тадбирни Самарқанд областининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари кенг равишда маъқуллаб, қувватламоқдалар. Область партия ташкилотлари Пленум қарорларини муҳокама қилиб, қишлоқ хўжалигини бошқаришни тезроқ қайта қуриб бўлиш, бутун қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтирмоқ учун бу кучли воситадан тўла фойдаланиш ишларига ҳозир ўзларининг асосий эътиборларини бермоқдалар.

Ҳозир ҳамма бригадаларда, колхозларда ва совхозларда пахтанинг гектаридан камида 25 центнер ҳосил олиш, ҳайдаладиган ерларнинг ҳар 100 гектарига ҳисоблаганда 75 центнердан гўшт етиштириш тадбирлари илғорлар ва қишлоқ хўжалик мутахассислари, партия-совет активларининг иштироки билан ишлаб чиқилди.

Шу кунларда область колхозлари ва совхозларида дала ишлари кенг авж олдирилди. Область меҳнаткашлари бу йил сув кам бўлишини назарда тутиб, намдан яхшироқ фойдаланиш, суғоришнинг қўшимча манбаларини топиш учун курашмоқдалар.

Ҳозирги вақтда Самарқанд область партия ташкилоти ерлардан тўғри фойдаланиш, ғўза тупларининг қалинлиги етарли миқдорда бўлишини таъминлаш, меҳнатни тўғри ташкил этиш ҳамда колхозчиларнинг ва совхоз ишчиларининг моддий манфаатдорлигини ошириш масаласига тағин ҳам кўпроқ эътибор бермоқда. Кадрларни танлаш ва тарбиялаш, илғорлар тажрибасини ёйиш ишлари яхшиланди.

Область саноат корхоналарининг коллективлари, деди ўртоқ Маҳмудов, минерал ўғитлар, тракторлар ва қишлоқ хўжалик машиналари учун запас қисмлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш чораларини белгилаб қўйдилар, колхозларга оталик ёрдамини кучайтирдилар. Қишлоқ хўжалиги илмий-тадқиқот муассасаларида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг янги резервларини қидириб топиш соҳасида жуда катта тадбирлар ишлаб чиқилди.

Республика қишлоқ хўжалик министри **Н. Маннонов** қишлоқ хўжалик илмий муассасаларининг фаолиятини анализ қилиб айтдики, ишнинг бу муҳим участкасида ҳали кўп камчиликлар бор. КПСС Марказий Комитетининг март Пленумида қўйилган вазифаларга мувофиқ илмий муассасалар фаолиятини қайта қурмоқ учун ҳозир ҳамма чоралар кўрилмоқда.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада ўстиришнинг актуал масалаларини ҳал қилишга, фаннинг практика билан боғланишини кучайтиришга биринчи даражада эътибор берилмоқда. Министрлик томонидан ташкил этилаётган илмий экспедиция Главголодностепстрой билан шартнома тузиб, тупроқларнинг шўр ва зах босишига қарши кураш проблемалари билан шуғулланади ғўзани ўғитлаш ва озиқлантириш масалаларини комплекс равишда ўрганади. Марказий Фарғонада янги ерларни ўзлаштириш ҳамда бир қанча бошқа муҳим проблемаларни ҳал қилиш билан боғлиқ бўлган масалалар ҳам илмий муассасаларнинг иш планига киритилди.

Фан муваффақиятларини ва илғорлар тажрибасини ишлаб чиқаришга жорий қилиш ишлари кўнгилдагидек эмас. Яхши самара бериши фан ва практика синовидан ўтган кўпгина тадбирлар кўп хўжаликларда керакли равишда татбиқ қилинмаётганлигини нормал бир аҳвол, деб бўлмайди.

Бу йил суғориш учун сув жуда кам бўлиши кутилмоқда. Бу ҳол биздан, деди министр, айниқса пухта ишлашни талаб қилади. Илғор хўжаликларнинг тажрибалари шуни яққол кўрсатиб турибдики, меҳнатни тўғри ташкил қилиш, агротехниканинг илғор усулларини қўллаш йўли билан бу қийинчиликларни муваффақиятли енгиш мумкин. Шу сабабли, шудгор қилинган ерларни бороналаш ишларини дарҳол тугаллаш, ерларнинг шўрини ювиш ва чигит суви бериш ишларини ўз вақтида ўтказиш, экиш олдидан ва экиш вақтида ерга ўғит солиш, ғўзаларни азот билан озиқлантириш, ҳар ернинг тобига қараб, белгиланган нормада ўғит солишга қаттиқ риоя қилиш жуда муҳим вазифадир. Бу йил дала ишларининг одатдаги календарь муддатларини кўзлаб ўтириш нотўғри бўлур эди. Бу йилги об-ҳаво шароити шуни талаб қиладики, чигитни барвақт экиб олиш, тупроқни экишга тайёрлаш ишларини айниқса сифатли қилиб ўтказиш зарур.

Сув кам бўлган шароитда қўшимча сув манбаларининг ҳаммасидан фойдаланиш зарур. Насос хўжалигини тахт қилиб қўйиш, коллекторлар ва бошқа сув манбаларидан фойдаланмоқ учун насосларни ишлатиш лозим. Сувдан юқори даражада самарали фойдаланишни таъминламоқ учун ҳар бир районда ва хўжаликлар ичида сувдан фойдаланиш планларини пухта ишлаб чиқиш ва суғориш вақтида қаттиқ тартиб ўрнатиш керак.

Бухоро областининг коммунистлари, область шаҳарлари ва қишлоқларининг ҳамма меҳнаткашлари, деди Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари **А. Ризаев**, КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорларини якдиллик билан маъқулладилар. Область партия ташкилоти меҳнаткашларни Пленум қарорларини муваффақиятли амалга оширишга сафарбар қилмоқда. Областда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш масалалари билан шуғулланадиган бешта территориал колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармалари тузилади. Ҳар бир бошқарма 22 тадан тортиб 36 тагача колхоз ва совхозни ўз ичига олади. Ўз ихтисоси бўйича ишламаётган мутахассислар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида ишлаш учун юборилмоқда. Бухоро саноат корхоналарида ишлаб турган қишлоқ хўжалик мутахассисларидан шаҳар партия комитетининг ўзига 31 та ариза тушди.

Ўртоқ Рашидов областнинг пахта етиштиришда анча орқада қолаётганлигини ўз докладида жуда тўғри танқид қилди. Областда чорвачиликни ривожлантириш ишида ҳам катта камчиликларга йўл қўйилди. Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни бу йилнинг ўзидаёқ кескин равишда кўпайтириш учун ҳозир ҳамма чоралар кўрилмоқда. Қолоқ хўжаликларни илғор хўжаликлар даражасига етказиб олиш бизнинг асосий резервимиздир. Ҳар бир колхозда ва совхозда 25 центнер «оқ олтин» олишнинг конкрет тадбирлари ишлаб чиқилди ва муддатлари белгилаб қўйилди. Ҳозир бутун эътибор кўкламги экиш кампаниясини муваффақиятли ўтказишга қаратилди.

Область колхозлари ва совхозларида яқин йиллар ичида ҳайдаладиган ерларнинг ҳар 100 гектарига ҳисоблаганда 75 центнердан ва бошқа яроқли ерларнинг ҳар 100 гектарига ҳисоблаганда 16 центнердан гўшт олиш учун кураш авж олдирилди. Ем-хашак базасини ҳар томонлама мустаҳкамлаш бу вазифани муваффақиятли ҳал қилишни таъминлайди. Шу сабабли, бу йил маккажўхори, оқжўхори, қанд лавлаги, нўхат, мош ва бошқа қимматли озуқа экинлари экиш учун анча ер ажратилади. Ҳозир қўзилатиш кампаниясини яхши ташкил этишга алоҳида аҳамият берилмоқда. Юзлаб чўпонлар КПСС Марказий Комитетининг Мурожаатига жавобан ўз зиммаларига янги юксак мажбуриятлар олиб, ҳар юз совлиқдан 120-130 ва ундан ҳам кўпроқ қўзи олиш учун курашмоқдалар.

Нотиқ фаннинг ишлаб чиқариш билан боғланишини мустаҳкамлаш зарурлигини айтиб ўтди. Олимларнинг қишлоқ хўжалигига бераётган ёрдами, деди нотиқ, ҳар бир областнинг зона хусусиятларини батафсил ўрганишга асосланмоғи лозим. Шу муносабат билан, нотиқ ўзини олим ҳисоблаб юрган баъзи кишилар, шу жумладан М. Муҳаммаджонов, бу талабни назар-эътиборга олмай, пахтакорларга натижа бериши шубҳали бўлган агротехника усулларини қабул қилдиришга уринганликларини кўрсатувчи мисолларни айтиб берди.

М. Муҳаммаджонов республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари бўлган вақтида Бухорога келиб, Бухоро областининг кўпгина районлари учун номақбул бўлган қўш эгатлаб суғоришни қаттиқ талаб қилган ва ҳатто бир вақтлар ерни ҳайдамасдан чигит экишни жорий этишга уринган эди. Бундай «тавсиялар» фойда келтирмади.

«Узсельхозтехника» республика бирлашмасининг раиси **М. И. Кичанов** ўз нутқини қишлоқ хўжалигида техникани тараққий эттириш, янги, тағин ҳам унумли техникани жорий қилиш, мавжуд техникадан фойдаланишни яхшилаш масалаларига бағишлади.

«Узсельхозтехника» бирлашмаси, деди нотиқ, колхозлар ва совхозларда қишлоқ хўжалик техникасидан фойдаланишни ва бу техникани асрашни яхшилаш, ремонт базасини кенгайтириш ва қишлоқ хўжалигини моддий техника билан таъминлаш ишларини яхшилаш соҳасида бирмунча иш қилди.

Бироқ, кўп хўжаликларда техникадан ҳали ҳам қониқарсиз фойдаланилмоқда. Белгиланган миқдорда чигит ташлайдиган сеялкалар, чеканка қиладиган, пахта терадиган ва кўрак юладиган машиналардан кўпи ўтган йил фойдаланилмасдан қолди. Бунинг сабаби шуки, кўп хўжаликларнинг раҳбарлари ва бирлашма ходимлари машиналарнинг юқори унумли ишлаши учун шароит туғдириш билан шуғулланмадилар. Механизаторлар машиналардан яхши фойдаланганларида уларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш принципи кўпинча бузилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш зарурлигини алоҳида уқтириб ўтди. Чорвачилик фермаларидаги ишларни кенг равишда механизациялаштирмай туриб, бу вазифани муваффақиятли ҳал қилиш мумкин эмас. Шунга қарамай, чорвачилик фермаларидаги меҳнатни кўп талаб қиладиган ишларни механизациялаш ҳали ҳам энг қолоқ участка бўлиб қолмоқда. «Узсельхозтехника» бирлашмасининг органлари чорвачиликдаги ишларни комплекс механизациялаш, чорвачилик бинолари қуриш соҳасида катта ҳажмдаги ишларни бажаришлари керак.

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгашининг кўпгина саноат корхоналари кўкламги экиш кампаниясига техника ва запас қисмлар етказиб бериш, айниқса пахта сеялкаларини қайта жиҳозлаш учун керак бўлган узеллар ва деталларни етказиб бериш соҳасида ўз мажбуриятларини қониқарсиз бажармоқдалар.

Кейинги вақтларда колхозлар ва совхозлар етказиб берилаётган машиналарнинг сифатига нисбатан талабчанликни анча оширдилар. Бу машиналарнинг бир қанчасида конструктив ва ишлаб чиқариш камчиликлари бор. Лекин Халқ хўжалиги кенгаши машиналарнинг сифати пастлиги тўғрисидаги сигналларга тузук эътибор бермаётир ва машиналардаги камчиликларни тузатишда сусткашлик қилмоқда.

Янги тузилаётган территориал ишлаб чиқариш бошқармалари бу йилги экиш кампаниясининг ўзидаёқ экин майдонларининг структурасини қайта қуриш, мавжуд қишлоқ хўжалик техникасидан тағин ҳам самарали фойдаланиш, иш сифатини яхшилаш йўли билан барча қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кескин кўпайтириш ишида колхозларга ва совхозларга ёрдам беришлари лозим.

Қорақалпоғистон АССР нинг пахтакорлари, барча қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари, деди Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари **Н. Маҳмудов**, 1962 йилда давлатга пахта, гўшт, сут, шоли, сабзавот, картошка, полиз экинлари ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш юзасидан катта мажбуриятлар олдилар.

Автоном республика партия ташкилоти қишлоқ хўжалигини юксалтириш кўп жиҳатдан кадрларга боғлиқ эканлигини ҳисобга олиб, бир қанча колхоз ва совхозларни, бригадалар ва фермаларни яхши ташкилотчилар ва мутахассислар билан мустаҳкамлади. Далачилик бригадалари бошлиқларининг семинарлари ўтказилди. Қорақалпоғистон қишлоқ хўжалик илмий-тадқиқот институти ҳузурида маккажўхорикорлик бригадалари бошлиқларининг, қишлоқ хўжалик техникумида чўчқачилик ва паррандачилик фермалари мудирларининг семинари ўтказилди. Маккажўхорикор ва чорвадор ёшлардан бир группаси Люба Ли ва Жўра Султоновнинг илғор тажриба мактабларида ўқиб чиқди.

Колхозлар ва совхозларда экин майдонларининг структураси қайта кўриб чиқилди. Бу йил маккажўхори ва қанд лавлаги экиладиган майдонлар кенгайтирилади. Дуккакли-дон экинлар — нўхат, соя биринчи марта экилди.

Партия ташкилоти ўтган йиллардаги хатоларни ҳисобга олиб, ўзининг бутун эътиборини мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтиришга қаратмоқда. Чорва молларнинг ҳаммасини ем-хашак билан таъминлаш йўллари белгилаб қўйилди. Совхозлар ва колхозларда маккажўхори экиш билан шуғулланадиган махсус бригадалар тузилди, бу бригадаларга яхши ерлар бериб қўйилди.

Қорақалпоғистонда пахта, шоли, узум етиштиришни кўпайтирмоқ, чорвачиликни тез ривожлантирмоқ учун катта-катта ерлар бор. Лекин айниқса кўклам фаслида сув камлиги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни тез суръатлар билан янада кўпайтиришга ва қўриқ ерларни ўзлаштиришга тўсқинлик қилмоқда. Тахиатош тўғонини қуришни тезлаштириш жуда ҳам зарур.

Амударё, Хўжайли, Кегайли ва бошқа районлардаги бир қанча хўжаликларда яхши коллектор-зовурлар бўлмаганлиги сабабли, экин майдонларини янада кенгайтириш ва пахтанинг ҳосилдорлигини ошириш қийин бўлмоқда. Аммо, республика Госплани ва Сув хўжалиги министрлиги томонидан планлаштирилаётган мелиорация ишларининг ҳажми жуда кам бўлиб, ерларнинг сифатини яхшилаш учун етарли эмас

Автоном республика меҳнаткашлари қишлоқ хўжалигига раҳбарликни яхшилаш ва районлараро ишлаб чиқариш бошқармалари тузиш тадбирларини бутун совет халқи билан бирга батамом ва тўла равишда маъқуллайдилар. Бу тадбирлар қишлоқ хўжалигини юксалтириш соҳасида КПСС XXII съездининг қарорларида қўйилган вазифаларни тезроқ бажаришни таъминлашда, ҳеч шубҳасиз, прогрессив роль ўйнайди.

Андижон область партия комитетининг биринчи секретари **Э. Ашуров** сўзга чиқади. КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорлари, деди у, Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети ва шахсан ўртоқ Н. С. Хрушчев қишлоқ хўжалигининг эҳтиёжларига катта эътибор бераётганликларини, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг ҳамма турларини кўпайтириш тўғрисида доимий ғамхўрлик қилаётганликларини кўрсатувчи яна бир ёрқин далилдир.

Область партия ташкилоти КПСС XXII съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун курашиб, ўз олдига катта ва масъулиятли вазифалар қўйди. Ҳозир биз чигит экишни ва бошқа экинларни экишни сифатли қилиб ва айниқса қисқа муддатларда ўтказиш, ҳамма майдонларда чигитни бир текис ундириб олиш учун бутун кучимизни сарфламоқдамиз. Хўжаликларни, айниқса камқувват колхозларни тажрибали ва малакали кадрлар билан мустаҳкамлаш соҳасида бирмунча иш қилинди.

Ўз бригадасининг бир группа аъзолари билан юқори ҳосилли колхоздан Марказий Фарғонанинг қўриқ ерларида ташкил этилган колхозлардан бирига ишлаш учун кўчиб борган донгдор механизатор, трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи, СССР Олий Советининг депутати М. Жалоловнинг ташаббуси бизнинг областимизда кенг равишда қувватланди. Унинг ташаббусига қўшилган 7.500 дан кўпроқ киши колхозлар ва совхозларнинг камҳосил бригадаларига кўчиб ўтдилар. Кўп районларда тажриба-намуна хўжаликлари ҳузурида бригадирларнинг ва ферма мудирларининг семинарлари ўтказилди. Хўжалик ҳисобини кенг жорий қилиш, маҳсулот таннархини камайтириш ҳамда колхозчиларнинг ва қишлоқ хўжалиги мутахассисларининг моддий манфаатдорлигини ошириш мақсадида районларда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг экономикасини ўрганиш семинарлари ўтказилмоқда.

Бироқ, қишлоқ хўжалик ишларини ташкил этишда ҳали ҳам кўпгина камчиликлар ва нуқсонлар бор. Областда қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлаш билан шуғулланадиган бешта ишлаб чиқариш бошқармалари тузилмоқда. Область партия комитети етакчи мутахассисларни, обком бюросининг аъзоларини ва район партия комитетларининг биринчи секретарларини шу бошқармалардаги раҳбарлик вазифаларига, шунингдек партия ташкилотчилари бўлиб ишлаш учун юбормоқда. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини бошқаришни қайта қуриш ва такомиллаштириш область меҳнаткашлари олдида турган вазифаларни бажаришга, ҳеч шубҳасиз, бу йилнинг ўзидаёқ ҳал қилувчи таъсир ўтказади.

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми, деди Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгашининг раиси **Н. В. Мартинов**, қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини янада мустаҳкамлаш тадбирларини белгилаб берди. Бу вазифаларни муваффақиятли бажариш учун республиканинг қудратли саноати бор. Кейинги йилларда республика саноати ўз тараққиётида янги катта қадам қўйди ва маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш соҳасида етти йилликнинг контроль рақамларида белгиланган ҳар йилги ўртача суръатлардан олдинда бормоқда. Бу йил бизнинг заводларимиз ўзларининг ишлаб чиқариш қувватларини ошириб, культиваторлар, пахта териш машиналари, пахтани қоп-қанорсиз ташимоқ учун прицеплар, тракторлар ва бошқа техника воситалари ишлаб чиқаришни анча кўпайтирадилар. Вазифа шуки, бу техниканинг катта имкониятларидан тўла фойдаланиш керак.

Ҳозир республика саноатининг ходимлари пахтакор республикаларнинг экиш кампанияси учун мўлжалланган заказларини тўла бажарай деб қолдилар. Сув кам бўлиш эҳтимоли борлиги сабабли, колхозлар ва совхозларнинг сув таъминотини яхшиламоқ учун пландан ташқари насослар ишлаб чиқаришга интилмоқдалар. Халқ хўжалиги кенгашининг конструкторлик ташкилотлари ўзиюрар шасси яратиб бериш ишларини тугаллашга бутун кучларини сарфламоқдалар. Бу шасси чигит экиш, ғўзани ишлаш ва пахта териш учун зарур машиналарнинг ҳаммаси билан таъминланади. Машинасозлар келгуси йилда бу машиналарни кўплаб ишлаб чиқаришга киришадилар.

КПСС XXII съездининг қарорлари ва КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорларига мувофиқ, конструкторлик ташкилотлари ва машинасозлар тағин ҳам бақувват ва иш унуми юқори бўлган машиналарни яратишга ва ишлаб чиқаришга кўпроқ эътибор бермоқдалар. Жумладан, икки қаторли пахта териш агрегатларини тўрт қаторли осма агрегатлар билан яқин вақт ичида алмаштириш мўлжалланмоқда. Бундай машиналарни тағин ҳам юқори тезликларда ишлатиш масаласи ҳал қилиниши лозим. Қамрови кенг агрегатлар комплексини вужудга келтириш ва жорий қилиш меҳнат унумини анча оширишни таъминлайди, экиш, культивация қилиш ва пахта териш муддатларини қисқартиради. 100-140 от кучига эга бўлган ҳайдов тракторларидан Ўзбекистон шароитида ҳам фойдаланиш ғоят зарур иш бўлиб қолди.

Халқ хўжалиги кенгаши тағин ҳам самаралироқ минерал ўғитлар, ғўза баргини тўктирадиган воситалар ҳамда ўсимликларни қишлоқ хўжалиги зараркунандаларидан ҳимоя қилишнинг химиявий воситаларини ишлаб чиқаришни кўпайтириш чораларини кўрмоқда.

Пахтачиликни янада ривожлантириш вазифалари пахта тозалаш саноатини жиддий қайта қуришни талаб қилади. Бу йил пахта тайёрлаш пунктларини машинада терилган пахтани қабул қилишга тахт қилиб қўйишга алоҳида эътибор берилади.

Бутун совет халқи каби Хоразм областининг меҳнаткашлари ҳам, деди Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари **Ф. Ш. Шамсиддинов**, КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорларини қизғин маъқулламоқдалар. Кўп мутахассислар, корхоналар ва муассасаларнинг ишчилари хизматчилари колхозларга бориб ишлашни истаганликларини билдирдилар. Хоразм колхозчилари қишлоқ хўжалигини бошқариш структурасини ўзгартириш чораларини қизғин қувватладилар.

Пахтакор хўжаликлар олдига асосий экин бўлган пахтанинг ҳосилдорлигини ошириш ва чорвачиликни кенг равишда ривожлантиришдан иборат иккита муҳим вазифа қўйилди. Бироқ, шуни эътироф қилиш керакки, чорвачилик маҳсулотининг ҳамма турлари бўйича план бажарилганлигига қарамай, бизнинг областда чорвачилик ҳали ҳам қониқарли аҳволда эмас.

Хоразм партия ташкилоти, барча қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари бу камчиликларни тузатиш чораларини кўрмоқда ва бу йил пахта етиштиришни кўпайтириш билан бир қаторда, биринчи навбатда, экин майдонларининг структурасини яхшилаш, маккажўхорининг ҳосилдорлигини ошириш йўли билан мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтиришга ҳаракат қилмоқда.

Область колхозларида экишга тайёргарлик ишлари кенгайтирилмоқда. Далаларга маҳаллий ўғитлар чиқарилмоқда, коллекторлар ва зовурлар тозаланмоқда, ерларнинг шўри ювилмоқда.

Амударёда 250 тадан кўпроқ парракли насослар ўрнатилди, суғориш каналлари тайёрлаб қўйилди. Иккита йирик гидротехника иншооти яқин вақт ичида қурилиб бўлади, яна тўртта шундай иншоот қуриш ишлари олиб борилмоқда.

Бу тадбирларнинг амалга оширилиши суғориш учун қўшимча сув олишга, ерларнинг шўрини ўз вақтида ювишга, чигит, маккажўхори ва бошқа экинларни ўз вақтида экиб олишга имкон беради.

Ернинг унумдорлигини ошириш масаласи катта аҳамиятга эга бўлиб қолмоқда. Ҳар йил область далаларига кўпгина маҳаллий ўғит солинмоқда. Колхозларни минерал ўғитлар билан таъминлаш масаласи ҳам тобора актуал масала бўлиб қолмоқда.

Область партия ташкилоти қишлоқ хўжалигига раҳбарлик услубини ва методларини такомиллаштириб, омма орасида олиб борилаётган ташкилотчилик ва сиёсий иш даражасини ошириб, меҳнаткашларни олдимизга қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажаришга сафарбар қилмоқда.

Пахтакор районининг меҳнаткашлари, деди республикада танилган «Коммунизм» колхозининг раҳбари **Ш. Назаров**, КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорларини диққат ва эътибор билан ўрганиб, ўз зиммаларига янги юксак мажбуриятлар олмоқдалар, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини янада зўр куч билан юксалтириш чораларини кўрмоқдалар.

Қишлоқ хўжалиги артелининг пахтакорлари энг кам меҳнат сарфлаган ҳолда кўпроқ арзон пахта олишга асосий эътибор бермоқдалар. Ўтган йил иқтисодий кўрсаткичлар етарли даражада юқори бўлган бўлса-да лекин бу кўрсаткичлар энди колхозчиларни қаноатлантирмаётир. Бу йил сарфланаётган меҳнатни анча камайтиришга қарор қилинди. Бунга асосан барча дала ишларини кенг механизациялаш йўли билан эришилади. Тажриба пахта териш машиналаридан фойдаланиш жуда катта натижа бераётганлигини кўрсатди. Кимки, бу машиналарнинг ажойиб хусусиятларини ўрганмаса, бу машиналарга ишонмаса, у, пахтачиликдаги консерватордир. Саноат айниқса «ХВС-1,2» сингари пахта териш машиналарини чиқаришни кўпайтириши лозим.

Ўртоқ Назаров хўжалик чигит экишга қандай тайёрланганлигини, маккажўхори, лавлаги ва бошқа қимматли озуқа экинлари экиладиган майдонлар қандай кенгайтирилганлигини гапириб берди. Колхозда меҳнат звено принципида ташкил қилинмоқда. Ўртоқ Назаров олимлар қишлоқ хўжалигига ёрдам беришлари тўғрисида гапирди. Уларнинг берадиган ёрдами конкрет ёрдам бўлиши, олимлар колхозларга бориб, қандай агротехника усулларини жорий қилиш кераклигини белгилаб беришлари зарур.

Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари **Н. Ж. Худойбердиев** ўз сўзида шундай рақамларни айтиб бердики, бу рақамлар область колхозлари ва совхозларида резервлардан тўлиқ фойдаланиш пахта, шоли маккажўхори, сабзавот, мева ва узум етиштиришни яқин вақт ичида анча кўпайтиришга, жамоат чорвачилигини ривожлантириш суръатларини бирмунча тезлатишга имкон беришини кўрсатади. Бироқ, ҳозир бу резервлардан тўла фойдаланилмаётир.

Сув ресурсларидан тўғри ва рационал фойдаланиш область ва район партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг фаолиятида алоҳида ўрин олмоқда. Барча қишлоқ меҳнаткашлари ўзларининг куч ва ғайратларини чигит ва бошқа экинларни қисқа муддатларда ва уюшқоқлик билан, юксак агротехника даражасида экиб олишга сарфламоқдалар.

Кейинги вақтларда область партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, колхозлар ва совхозлар раҳбар кадрлар билан анча мустаҳкамланди. Кўпгина қишлоқ хўжалик мутахассислари, анчагина хотин-қизлар раҳбарлик ишларига кўтарилди. Район ва шаҳар ташкилотларидаги мутахассислардан ўнлаб кишилар ишлаб чиқаришга бориб ишламоқдалар. Юзлаб ёш ватанпарварлар комсомол йўлланмалари билан чорвачиликда ишлаш, янги ерларни ўзлаштириш учун юборилмоқдалар. Қишлоқ хўжалик органларини тезроқ қайта қуриш учун ҳамма чоралар кўрилмоқда.

Ер қазиш машиналари, пахта териш машиналари, ғалла комбайнларининг иш унуми жуда паст. Чорвачиликда механизмлардан айниқса ёмон фойдаланилмоқда.

Техникадан яхшироқ фойдаланиш қўл меҳнатини камайтириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришнинг асосий резервларидан биридир. Яккабоғ районидаги Калинин номли, Денов районидаги генерал Раҳимов номли колхозлар, Шўрчи районидаги «ВЛКСМ 30 йиллиги» совхози механизаторлари яхши ташаббус бошлаб бердилар. Улар бу йил меҳнат унумдорлигини 30-35 процент ошириш, машиналарнинг ишлаш муддатини кўпайтириш мажбуриятини олдилар.

Колхозчиларнинг ва совхоз ишчиларининг меҳнатига ҳақ тўлашни ташкил этишдаги камчиликларга чидаб бўлмайди. Область партия комитети қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришдан қишлоқ меҳнаткашларининг моддий манфаатдорлигини янада ошириш, шунингдек барча колхозларда қўшимча ҳақ тўлашни жорий этиш масалаларини кенг муҳокама қилиш учун махсус пленум ўтказишни мўлжалламоқда. (ЎзТАГ).

КПСС ПРОГРАММАСИ ВА УСТАВИ ПРОЕКТЛАРИНИ МУҲОКАМА ҚИЛИШ ВАҚТИДА ЎЗБЕКИСТОН МЕҲНАТКАШЛАРИ КИРИТГАН ТАКЛИФЛАРНИНГ АМАЛГА ОШИРИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг II пленумида Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг иккинчи секретари ўртоқ Ф. Е. ТИТОВ доклади)*

КПСС XXII съездининг тарихий ҳужжатлари бутун жаҳонни ҳаракатга солди, кўп миллатли улуғ социалистик Ватанимиз ишчилари, колхозчилари, интеллигенцияси — ҳамма меҳнаткашларининг меҳнат соҳасидаги ғайратини мисли кўрилмаган даражада ошириб, уларнинг сиёсий активлигини беқиёс юксалтириб юборди. Съезд қарорларини, коммунистик қурилишнинг съезд қабул қилган улуғвор Программасини амалга ошириш барча совет кишиларининг бевосита амалий вазифаси, мақсади, муддаоси, ҳаётининг мазмуни бўлиб қолди.

КПСС нинг янги Программаси партия коллектив донишмандлигининг, коллектив меҳнатининг самараси бўлиб, бу Программа коммунистларнинг фикр-ўйлари ва орзу-истакларини ифода этиш билан бирга, айни вақтда бутун совет халқининг фикр-ўйлари ва орзу-истакларини ҳам ифода этмоқда. Замонамизнинг ана шу буюк ҳужжатининг проекти совет халқи муҳокамасига қўйилган эди.

Съезд олди ҳужжатларининг муҳокама қилиниши миллион-миллион совет кишилари — коммунистлар ва партиясизлар ленинчи партиянинг сиёсати ва фаолиятини якдиллик билан қизғин маъқуллаётганликларини, партия чизиб берган режаларни ўзларининг асл, жонажон ишлари деб қабул қилаётганликларини, коммунизм сари тағин ҳам жадалроқ бориш учун мавжуд камчиликларни тезроқ тугатиш ҳақида ғамхўрлик қилаётганликларини кўрсатувчи ёрқин далил бўлди.

Мамлакатимиз меҳнаткашлари сиёсий ва меҳнат активлигининг ошганлиги қонуний бир ҳол бўлиб, партия ва совет жамиятининг кейинги йиллардаги, хусусан КПСС XX съездидан сўнг ўтган даврдаги бутун ривожланиш процесси бунга асос солди. Ўртоқ Н. С. Хрушчев бошлиқ партиямиз Марказий Комитети Сталиннинг шахсига сиғинишни ошкора ва дадиллик билан қоралаб, унинг зарарли оқибатларини тугатиш соҳасида кескин чоралар кўриб, разил антипартиявий группани тор-мор келтириб ва улоқтириб ташлаб, партия ва давлат ҳаётининг ленинча нормаларини янада ривожлантиришга, партия ички ва совет демократиясини кенг авж олдиришга қаратилган йўлни изчиллик билан зўр бериб амалга ошириб келмоқда.

Содиқ ленинчи Никита Сергеевич Хрушчев бошлиқ КПСС Марказий Комитети халқ билан мустаҳкам алоқада бўлиш, меҳнаткашларнинг эҳтиёжи ва талабларига сезгирлик билан қараш, омманинг ижодий ташаббускорлиги ва ишчанлигини ўстириш ҳақида муттасил ғамхўрлик қилишнинг илҳомбахш намунасини кўрсатиб келмоқда. Никита Сергеевич мамлакатнинг ҳамма районларига бориб, юзлаб ва минглаб кишилар билан бирга бўлмоқда, ишчилар, колхозчилар, ишлаб чиқариш илғорлари, олимлар, партия ва совет ходимлари билан самимий суҳбатлар ўтказмоқда, шунинг натижасида ҳаёт талабини сезгирлик билан пайқаб олмоқда, янгилик куртакларини қувватламоқда ҳамда ўзининг доно маслаҳатлари билан самарали меҳнат қилиш, янги турмушни ижод этиш ва яратишда кишиларга кўмак бермоқда.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев партиянинг Программаси тўғрисида қилган докладида ана шу жуда муҳим ҳужжат проектини муҳокама қилиш вақтида айтилган таклифлар ва мулоҳазаларнинг характерини таҳлил қилиб берди. Съезд бу таклифларнинг кўпини маъқуллади ва қабул қилди.

Съезд иттифоқчи республикалар Компартияларининг Марказий Комитетларига, область ва ўлка партия комитетларига Программа ва Устав проектларини муҳокама қилиш вақтида тушган мулоҳазалар ҳамда таклифларнинг ҳаммасини қараб чиқиш, очиб ташланган камчиликларни тугатиш чораларини кўриш, кўрилган чоралар ҳақида партия комитетларининг Пленумларига, конференцияларга ҳамда КПСС Марказий Комитетига маълум қилиш вазифасини топширди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюроси топширилган ана шу вазифани бажариб, съезд олди ҳужжатларини муҳокама қилиш муносабати билан коммунистлар ва партиясизлар билдирган таклифлар ҳамда мулоҳазаларни амалга ошириш йўлида қилинган ишлар ҳақидаги ахборотни ушбу пленумнинг кун тартибига киритди.

Ҳисобот-сайлов йиғилишларида қатнашган коммунистлар, район, шаҳар, область партия конференциялари ва Ўзбекистон Компартияси XVI съездининг делегатлари томонидан айтилган, меҳнаткашларнинг йиғилишларида киритилган, партия, совет, касаба союз, комсомол органларига, газета, журнал, радио ва телевидение редакцияларига келган хатларда билдирилган таклифлар ҳамда мулоҳазалар ўз вақтида умумлаштирилиб, Марказий Комитет бюросининг мажлисларида муҳокама қилинди. Марказий Комитет бюросининг топшириғига биноан республика Министрлар Совети, Госплан, Халқ хўжалиги кенгаши, республика министрликлари ҳам ана шу таклифлар ва танқидий мулоҳазаларни қараб чиқдилар, бу таклиф ва танқидий мулоҳазаларни амалга ошириш тадбирларини белгиладилар ва амалга оширдилар. Шу билан бирга айтилган таклифлар ва мулоҳазалар область, шаҳар ва район партия комитетларининг бюроларида муҳокама қилинди. Партия комитетларининг кўпчилиги таклиф ва мулоҳазаларни амалга ошириш устидан контроль ўрнатди. Натижада КПСС Программаси ва Устави проектларини муҳокама қилиш вақтида киритилган таклифлар ва мулоҳазаларни бажариш йўлида бир талай амалий иш қилинди.

Кўпгина таклифлар ва танқидий мулоҳазалар саноатни янада ривожлантиришга, техника тараққиётини жадаллаштиришга, янги техникани тезроқ жорий қилишга, мавжуд ускуналарни модернизация қилиш ва улардан рационал фойдаланишга, меҳнатни ташкил қилишни яхшилаш ва меҳнат унумдорлигини оширишга, янги турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйишга, сарфланаётган капитал маблағларнинг эффективлигини оширишга тааллуқлидир. Планлаштиришни, корхоналарни моддий-техника воситалари билан таъминлашни тартибга солиш, хўжасизликка қарши курашни кучайтириш зарурлигига катта эътибор берилди.

Масалан, машҳур механизатор В. Тюпко бегона ўтларга қарши курашнинг энг таъсирчан воситаси бўлган гербицидларни саноат корхоналарида ишлаб чиқаришни тезроқ йўлга қўйиш масаласини кўтариб чиқди. Шунингдек, у ғўзани капрон ва нейлон каби пишиқ синтетик материаллардан ясалган ихчам қувурлар воситаси билан суғоришдан иборат самарали методни ҳамма жойда жорий этишни таклиф қилди.

Ишлаб чиқариш шароитида ўтказилган синовлар натижасида бир йиллик ўтларни йўқотадиган гербицидларнинг яхши хиллари аниқлаб олинди. Гербицидларни саноат корхоналарида ишлаб чиқариш ташкил этилмоқда ва 1963 йилдан бошлаб республика далаларида гербицидлардан кенг кўламда фойдаланиладиган бўлади. Андижондаги ирригация машиналари заводида ғўзани суғорадиган установкаларнинг бир нечта тажриба нусхаси ва полиэтилендан ясалган қувурлар комплекти тайёр қилинди. Ана шу установкалар бу йил бир қанча совхозлар ва машина синаш станциясида синаб кўрилиб, шундан кейин уларни кўплаб ишлаб чиқариш йўлга қўйилади.

«Главголодностепстрой» бошлиғи А. Саркисов пахта етиштириш соҳасидаги ишларни комплекс механизациялашни муваффақиятли туғаллаш мақсадида пахта тозалаш саноатини зарур техника билан қайта жиҳозлаш ва қуроллантиришни, шу тариқа машиналар териб олаётган ҳамма пахтани тайёрлаш пунктлари ва пахта заводларида сира тўхтатмай қабул қилиб олиш, қуритиш, тозалаш ва қайта ишлаш имкониятини яратишни таклиф қилган эди. Ҳозирги вақтда 355 та тайёрлаш пунктидан 260 тасида қуритиш-тозалаш цехлари бор. Тайёрлаш пунктларининг ҳаммаси яқин йилларда ана шундай установкалар билан таъмин этилади. Пахта заводлари тола тозалайдиган машиналар билан жиҳозланмоқда, ана шу корхоналарнинг технология процессига қўшимча қилиб, асосий корпусдан ташқарида тозалаш цехлари қурилмоқда.

Академик У. Орипов пахтанинг намлигини уч-беш минут ичида аниқлаш имконини берадиган нам ўлчагич электр асбобни кўплаб ишлаб чиқаришга киришишни таклиф қилган эди. Бу асбоб давлат синовидан ўтказилди. Уни кўплаб ишлаб чиқаришни ташкил этиш масаласи қараб чиқилмоқда.

Бир қанча ўртоқлар луб заводларининг қувватларини ошириш ва бу заводларни янги техника билан жиҳозлаш масаласини қараб чиқишни таклиф қилган эдилар. Шунинг натижасида ишлаб турган луб заводларининг қувватларини оширишга ва янги корхоналар қуришга қарор қилинди. Шунингдек, гўшт комбинатларининг қувватини ошириш масаласи ҳам қўйилган эди. Гўшт комбинатларининг бир қанчасига ҳозирдаёқ қўшимча ускуналар берилди.

Фарғона область партия конференциясида «Кокандтекстильмаш» ва Поп резина-техника заводларида мутахассислар етишмаяпти, деган масала қўйилган эди. Бу йил ана шу корхоналарга керакли ихтисосдаги малакали ишчилар ва инженер-техник ходимлар юборилади.

«Строммашина» заводида қуюв цехи қуриш масаласини узоқ вақтдан буён ҳал қилиб бермаётганлиги учун Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгаши танқид қилинган эди. Ҳозир бу масала қараб чиқилиб ижобий ҳал қилинди.

Моддий-техника таъминотини уюштиришда камчиликларга йўл қўйилаётганлиги ҳамда ишлаб чиқариш планлари тез-тез ўзгартириб турилганлиги ҳақида жуда кўп танқидий мулоҳазалар айтилган эди. Шу муносабат билан Халқ хўжалиги кенгаши бу масалани махсус муҳокама қилиб, тегишли қарор қабул қилди.

Саноат соҳасида айтилган таклифлар ва мулоҳазаларни амалга ошириш соҳасида қилинган ишлар ижобий натижалар берди. Республика саноати 1961 йилда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини 103 процент бажариб, ишлаб чиқариш ҳажмини олти процент кўпайтирди ҳамда топшириққа қўшимча равишда бир неча ўн миллион сўмлик маҳсулот берди. Шу йилнинг январь ва февраль ойларида ҳам топшириқлар ортиғи билан бажарилди. Аммо умумий кўрсаткичлар соясида саноат ишлаб чиқаришининг бир қанча соҳаларида, хусусан маҳаллий саноатда ишлар кўнгилдагидек эмаслигини, бу эса жиддий ташвиш туғдираётганлигини кўрмаслик мумкин эмас.

Маҳаллий саноат Бош бошқармасининг, шунингдек область Советлари ижроия комитетлари ҳузуридаги бир қанча саноат бошқармаларининг раҳбарлари ўзларига нисбатан қилинган танқиддан тегишли хулоса чиқариб олмадилар. Ўтган йили 10 корхона маҳсулот ишлаб чиқариш топшириғини бажармаган бўлса, бу йил январь ва февраль ойларида 28 корхона планни бажармади. Халқ истеъмол қиладиган кўпгина товарлар, айниқса маҳаллий саноат ишлаб чиқараётган кийим-кечак ва пойафзал эскириб қолган, кўримсиз ва беўхшов моделлар асосида тайёрланган бўлиб, тикилиши бесўнақай ва сифатсиздир, бу товарлар пишиқ ҳам эмас.

Маҳаллий саноатнинг қониқарсиз ишлаётганлигига асосий сабаблардан бири шуки, партия органлари, маҳаллий саноат Бош бошқармаси, маҳаллий Советлар нинг ижроия комитетлари шу системани кадрлар билан мустаҳкамлаш ҳақида зарур даражада ғамхўрлик қилмаётирлар, кўпгина корхоналарга техникани билмайдиган, чаласавод кишилар раҳбарлик қилаётганлигига кўникиб қолганлар. Маҳаллий саноатга қарашли баъзи бир корхоналарга муттаҳам ва фирибгар кишилар жойлашиб олиб, улар давлат мулкини ўғирламоқда, чайқовчилик билан шуғулланмоқда.

Республика Госпланида саноатни моддий-техника воситалари билан таъминлашни планлаштиришда яроксиз практика қўлланиб келинмоқда. Маҳаллий саноатга, хусусан «Узглавлегснабсбит» йўли билан ажратиб бериладиган хом ашё, материал ва ускуналар маҳсулот ишлаб чиқариш планларига мувофиқ келмайдиган ҳолда планлаштирилмоқда. Маҳаллий саноатга зарур бўлган кўпгина турдаги хом ашё ва материаллар бутунлай планлаштирилмасдан, асоссиз равишда кўп миқдорларда Госпланнинг резервида қолдирилмоқда, ёки бошқа мақсадлар учун бериб юборилмоқда. Республика Госплани, унинг бўлимлари, «Главснабсбит» ва ҳатто айрим ходимлар бир йиллик халқ хўжалик плани тасдиқланиб, бу план кварталларга тақсимлаб қўйилганидан кейин ҳам маҳсулотлар етказиб бериш ҳақида ҳар кварталда корхоналарга ўз билгиларича «аниқланган» планлар юбориб турадилар, бу планлар кўп жиҳатдан халқ хўжалик планига мос келмайди. Шундан сўнг моддий-техника таъминотига доир «аниқланган» квартал планларига тобора янги-янги ўзгартишлар киритила беради. Давлат манфаатларига зид бўлган бундай практика корхоналарнинг ишига салбий таъсир кўрсатмоқда.

Область, шаҳар ва район партия комитетларининг вазифаси маҳаллий саноатга қарашли ҳар бир корхонанинг ишини чуқур ўрганиб чиқиш, бу корхоналарнинг фаолиятини яхшилаш чораларини кўришдан иборатдир.

Халқ хўжалиги кенгашига қарашли кўпгина корхоналар, бир қанча қурилиш ташкилотлари, темир йўл ва автомобиль транспорти корхоналари ишида ҳам жиддий нуқсонлар борлигини айтиб ўтиш керак. Баъзи бир завод, фабрикалар ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ва буюмларнинг хилларини кўпайтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш ва сифатини яхшилаш соҳасидаги планларни бажармай келмоқдалар. Кўпгина фабрика, завод ва қурилишларда ҳали ҳам ускуналарнинг кўплаб бекор туриб қолишига, хом ашё ва электр қувватининг ортиқча сарфлаб юборилишига йўл қўйилмоқда, корхоналарнинг ички резервларидан, шунингдек ишлаб чиқариш, уй-жой ва маданий-маиший бинолар қуришга ажратилган маблағлардан дуруст фойдаланилмаяпти.

Партия комитетлари қолоқ корхона ва қурилишларда планнинг бажарилмаётганлик сабабларини очиб ташлашлари, партия ташкилотлари ва меҳнаткашларнинг коллективларини мавжуд резервлардан максимал фойдаланишга, қолоқликни қатъият билан тугатишга, шу йилги халқ хўжалиги планини ҳамда етти йиллик топшириқларини барча техника-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича сўзсиз бажаришга сафарбар этишлари керак.

Коммунистлар ва партиясизлар КПСС Программаси ва Устави проектларини муҳокама қилиш вақтида **қишлоқ хўжалигини** ривожлантириш масалаларига кўпгина эътибор бердилар. Партия Программасининг «қудратли саноат билан бир қаторда равнақ топган, ҳар тарафлама тараққий этган ва ғоят сермаҳсул қишлоқ хўжалигини вужудга келтириш — коммунизм қуришнинг зарур шартидир», деган кўрсатмаси маъқуллаб кутиб олинганлиги бунда ўзининг жонли ифодасини топди.

Киритилган таклифлар асосан, республика қишлоқ хўжалигининг етакчи тармоғи бўлган пахтачиликни янада юксалтиришни таъминлашга, пахта етиштиришни гўшт, сут ва бошқа турдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш билан тўғри қўшиб олиб боришга, комплекс механизациялашни тезроқ туғаллашга, ер ва сув ресурсларидан тағин ҳам яхшироқ фойдаланишга, ирригация иншоотлари қуришни жадаллаштиришга, пахта, маккажўхори ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини оширишга, барча турдаги чорва моллар туёғини муттасил кўпайтиришга ва чорвачилик маҳсулдорлигини оширишга, фан ютуқлари ва новаторлар тажрибасини кенг жорий қилишга қаратилган.

Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари О. Маҳмудов ҳамма колхоз ва совхозларда рационал алмашлаб экиш схемаларини жорий қилишдан иборат муҳим масалани қўйди. Маълумки, бу масалани Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Пленуми муҳокама қилди. Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг Тошкентдаги зона кенгашида сўзлаган нутқидаги йўл-йўриқлар асосида экин майдонларининг энг рационал структурасини жорий қилиш соҳасида ҳозирги вақтда ҳамма жойда амалий иш олиб борилмоқда.

Ўзбекистон Компартиясининг XVI съездида Самарқанд области колхоз ва совхозларини сув билан таъминланишини яхшилаш масаласи кўтарилган эди. Бу йўлда тегишли чоралар кўрилмоқда. Каттақўрғон сув омборининг ҳажми кенгайтирилмоқда, Жиззах сув омбори бир қанча янги каналлар қурилмоқда, мавжуд каналлар реконструкция қилинмоқда. Келгуси йили Аму—Қоракўл канали қурилиб бўлгач ва Зарафшон дарёсининг қуйи этакларидаги ерлар Амударёдан сув ичадиган қилингач, Самарқанд областининг сув билан таъминланиши яхшиланади.

Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. Абдураззоқов Мирзачўлдаги ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ҳамда Чорвоқ сув омборини қуришга киришиш масаласини қўйди. Мирзачўлдаги мавжуд суғорилаётган зона ерларининг мелиорациясини яхшилаш соҳасидаги ишларни тугаллаш мақсадида 1962—1967 йилларда Сардоба ва Боёвут массивларида мелиорация иншоотларини қуриб битказиш, Шўр-ўзак коллекторлари системасини реконструкция қилиш мўлжалланмоқда. Чорвоқ сув омборини қуриш масаласи ҳам ижобий ҳал қилинди.

Шу билан бирга сувдан фойдаланишда тегишли тартиб ўрнатиш, гидротехника иншоотларидан фойдаланиш соҳасидаги ишларни яхшилаш ҳамда хусусан Мирзачўлдаги эски зона районларида экинзорларнинг зах босишига қарши курашни кучайтириш зарурлигига Тошкент области раҳбарларининг эътиборини жалб этиб ўтиш керак.

Республика Компартиясининг съездида Фарғона областини сув билан таъминлашни яхшилашга тааллуқли бир қанча масалалар кўтарилди. Бу йўлда тегишли иш олиб борилмоқда. Чунончи Катта Фарғона канали реконструкция қилинди. Каркидон сув омборини қуришга киришилди Фрунзе массивида ҳамда Сирдарёга туташ ерларда 7 минг гектар майдонни машинада суғориш учун насос станциялари қуриш лойиҳалаштирилмоқда. Қўқон районлари группасидаги массивларнинг бир қисмини сизот сувлар билан суғоришга кўчириш схемаси ишлаб чиқилмоқда ва ҳоказо.

Бошқа кўпгина таклифлар ҳам қараб чиқилиб ижобий ҳал этилди ҳамда бу ҳақда шу таклифларни айтган ўртоқлар хабардор қилинди. Баъзи бир таклифларни амалга ошириш иқтисодий жиҳатдан мақсадга мувофиқ бўлмаганлиги учун қабул қилинмади. Баъзи бир таклифларни ҳозир амалга ошириб бўлмайди, чунки бунинг учун кўп миқдорда капитал маблағ сарфлаш талаб қилинади.

Айни вақтда шуни ҳам айтиб ўтиш кераки, съезд олди ҳужжатларини муҳокама қилиш вақтида айтилган кўпгина қимматли таклифлар ва муҳим мулоҳазаларга ҳали ҳам етарли эътибор берилмаётир. Ҳолбуки, бу таклифлар ва мулоҳазаларни амалга ошириш кўп маблағ сарфлашни талаб этмайди.

Коммунистлар ва партиясизлар КПСС Программаси ҳамда Устави проектларини муҳокама қилиш вақтида **уй-жой қурилишини, меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилашга,** шунингдек **илм-фан, маданият, маориф ва соғлиқни сақлаш** ишларини янада ривожлантиришга қаратилган жуда кўп мулоҳазаларни айтдилар ва бир қанча таклифлар киритдилар.

«Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш масалалари, — деб таъкидлади Н. С. Хрушчев КПСС XXII съездида, — кичик масала эмас, иккинчи даражали нарса эмас. Кишиларнинг кайфияти ва уларнинг меҳнат унумдорлиги кўп жиҳатдан уларнинг маиший аҳволи қандайлигига, уларга хизмат кўрсатиш маданияти қандайлигига боғлиқдир».

Маданий қурилиш ва меҳнаткашларнинг маиший эҳтиёжларини қондириш масалалари хусусида айтилган таклиф ва мулоҳазалар қандай бажарилаётганлигига доир баъзи бир умумлаштирилган маълумотларни айтиб беришимга рухсат этгайсиз.

Республика аҳолиси ўтган бир йилнинг ўзида 978 минг квадрат метрга яқин уй-жой олди. Бундан ташқари шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларидан неча ўн минглаб киши якка тартибда уй-жой қуриб олди.

Савдо-сотиқ ишлари бирмунча яхшиланди. Ўтган йили товар обороти ва умумий овқатланишни ривожлантириш планлари ортиғи билан бажарилди. Шаҳар аҳолисига товарлар 1960 йилдагига нисбатан 22 миллион сўмлик кўп сотилди. Савдо министрлиги йўли билан 650 магазин ва умумий овқатланиш корхонаси очилди. Самарқанд ва Фарғонада ҳар бирига 1000 тонна маҳсулот сиғадиган музхоналар ишга туширилди. Тошкентда мева-сабзавот комбинати ҳамда 1500 тонна маҳсулот сиғадиган иккита музхона — омбор қурилди. 167 магазин ва бўлимда харидорларга хизмат кўрсатишнинг илғор формалари жорий этилди. Саноат корхоналари ва ўқув юртлари қошидаги ошхоналарнинг ҳаммаси хўрандалар ўз-ўзига хизмат қилиш методи билан ишлашга кўчирилди. 164 та ихтисослашган магазин ва павильон, хом таомлар ва пазандалик маҳсулотлари сотадиган 12 магазин, 11 та уй ошхонаси очилди.

Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш соҳасидаги ишлар ҳам бирмунча яхшиланди. 1961 йилда қўшимча равишда 454 та устахона, ателье ва маиший хизмат кўрсатиш комбинати очилди.

Республикада соғлиқни сақлаш ишларини яхшилаш соҳасида катта иш қилинмоқда. Медицина муассасаларидаги ўринлар сонини кўпайтириш юзасидан етти йиллик учун белгиланган топшириқ икки йилдан сал ошиқроқ вақт ичида муддатидан олдин бажарилди.

Халқ маорифини ривожлантириш соҳасида кўпгина ишлар қилинди. Мактабларнинг аксарияти ҳозирдаёқ бир сменада машғулот ўтказишга кўчирилди ва бу вазифа жуда қисқа фурсат ичида батамом ҳал бўлишига аминмиз.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети яқинда «Республикада мактабгача болалар муассасалари шохобчасини янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилди. Белгиланган тадбирларнинг амалга оширилиши 1962 йилдаёқ болалар боғчалари ва ясилиларида планда кўзда тутилган 7250 ўринга қўшимча равишда яна қарийб 70 минг ўрин вужудга келтириш имконини беради. Шундай қилиб, болаларни мактабгача муассасаларга тортиш ҳақида етти йилликда белгиланган топшириқ шу йилнинг ўзидаёқ ортиғи билан бажарилади. Санаторийлар ва дам олиш уйлари шохобчасини кенгайтириш, мавжуд шифохоналарда даволанаётган ва дам олаётган кишилар сонини кўпайтириш соҳасидаги ишлар авж олдириб юборилди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети шаҳар ташкилотлари билан биргаликда Тошкентда уй-жой маданий-маиший бинолар қуришни тезлаштириш ҳамда коммунал хўжаликни ривожлантириш тадбирларини ишлаб чиқдилар. Ҳозирги вақтда бу тадбирлар КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида кўриб чиқилмоқда.

Қилинган ишларни таъкидлаш билан бирга бир қанча шаҳар ва районларда мавжуд имкониятлардан аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш учун шу чоққача тўлиқ фойдаланилмаётганлигини кўрсатиб ўтмоқ керак. Уй-жой қурилишида ҳам катта-катта камчиликлар бор, кўпгина маҳаллий Советлар ва корхоналар маблағлардан фойдаланиш, уй-жой, маданий-маиший ва даволаш муассасаларини ишга тушириш планларининг бажарилишини таъмин этмаётирлар, қурилиш ишлари сифатсиз бўлаётганлигига, шаҳар, ишчи посёлкалари ва қишлоқларни ободонлаштиришдаги камчиликларга тоқат қилиб келмоқдалар.

Меҳнаткашлар савдо ташкилотларининг шаънига бир талай адолатли таъналарни айтмоқдалар. Кўпгина савдо корхоналарида хизмат кўрсатиш маданияти паст савияда бўлиб, харидорларни алдашга, уларнинг ҳақига хиёнат қилишга йўл қўйилмоқда. Баъзи бир ошхона ва чойхоналар ҳамон дуруст ишламаётир. Шаҳар транспорти, шу жумладан Тошкентда транспорт иши ҳам тартибга солинмаган

Ана шу масалаларнинг ҳаммаси минг-минглаб меҳнаткашларнинг манфаатларига даҳлдордир. Бу масалаларни ҳал қилишни пайсалга солиб бўлмайди.

Партия комитетлари, маҳаллий Советлар, касаба союз ташкилотлари аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тўғрисида ғамхўрликни кучайтирмоқлари, бу муҳим ишни доимо контроль қилиб турмоқлари, меҳнаткашларнинг эҳтиёжларига бепарво ва масъулиятсизлик билан қараётган кишиларга нисбатан қаттиққўл бўлмоқлари керак.

Республика Компартиясининг XVI съездида баъзи бир делегатлар Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг иш услуби ва методларига тааллуқли мулоҳазаларни айтиб ўтган эдилар. Ана шу мулоҳазалар ҳисобга олиниб, қабул қилинган қарорларнинг ижросини текшириш ва жойларда ташкилотчилик ишлари олиб бориш кучайтирилди.

Республика Министрлар Советининг фаолияти бир қанча партия конференцияларида ва Ўзбекистон КП XVI съездида асосли равишда қаттиқ танқид қилинди. Министрлар Советининг собиқ раиси О. Алимов шаънига кўпгина адолатли таъналар айтилди. Марказий Комитет бюроси Министрлар Советининг фаолиятини ўрганиб, хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик қилишдаги катта-катта камчиликларни очиб ташлади, шу муносабат билан ўртоқ Алимов ишдан озод қилинганлиги маълумдир.

Партия конференциялари ва Ўзбекистон Компартиясининг XVI съездида баъзи бир делегатлар партия ва совет кадрларини ўқитишни яхшилаш, машъалларнинг тажрибасини пропаганда қилиш соҳасидаги ишларни кучайтириш зарурлиги ҳақида масала қўйдилар. Марказий Комитет ана шу мулоҳазаларни ҳисобга олиб, бир қанча тадбирларни амалга оширди.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, хизмат кўрсатган механизатор Валентин Тюпко, маккажўхоридан мўл ҳосил етиштириб бутун мамлакатга донг таратган миришкор Люба Ли бошлиқ бригадалар базасида ташкил қилинган республика илғор тажриба мактаблари яқинда ўз ишини муваффақиятли туғаллади. Кўпгина область ва район партия комитетлари ҳам энг яхши хўжаликлар базасида илғор тажриба мактаблари ташкил қилдилар.

Биз бир қанча қолоқ соҳаларни тажрибали, қобилиятли, ташкилотчи кадрлар билан мустаҳкамлаш йўлида ҳам баъзи бир ишларни қилдик.

Шу билан бир қаторда баъзи бир республика ва маҳаллий ташкилотлар, уларнинг раҳбарлари бу муҳим ишга юзакичилик, расмиятчилик билан бюрократларча муносабатда бўлганликларини, баъзан бу ишга масъулиятсизлик билан қараганликларини айтмаслик мумкин эмас. Чунончи Бухоро шаҳар партия комитети танқидий мулоҳазалар ва таклифларни умумлаштирган ва муҳокама қилган бўлса-да, шу мулоҳазалар ва таклифларни амалга ошириш йўлида деярли ҳеч иш қилгани йўқ. Шунинг учун белгиланган тадбирларнинг кўпчилиги бажарилмай қолди. Бунга Бухоро область партия комитети ҳам айблидир, область партия комитети коммунистлар ва партиясизларнинг таклифлари қандай бажарилаётганлигини дуруст текшириб кўрмаётир.

«Средазгипроводхлопок» лойиҳалаш институтининг раҳбарлари Тошкент областидаги янги ерларни ўзлаштириш планларини тузиш вақтида кўпинча реал имкониятларни, мавжуд маблағлар, техника ва ишчи кучларини ҳисобга олмаяптилар, деб танқид қилинган эди. Институт раҳбарлари институтнинг ишини ва лойиҳалаш практикасини яхшилаш тадбирларини кўриш ўрнига «Янги ерларни ўзлаштириш Тошкент область ижроия комитети билан келишиб планлаштирилмоқда», деган расмий жавоб ёзиш билан чекландилар. Тошкент шаҳар партия конференциясида район план комиссияларининг фаолиятини ўрганиш ҳамда уларнинг ролини ошириш чораларини кўриш ҳақида таклиф киритилган эди. Тошкент шаҳар ижроия комитети ана шу таклифга қандай қаради? Шаҳар ижроия комитетининг раҳбарлари: «район план комиссияларининг ролини ошириш район ижроия комитетларининг ишидир, аммо бу иш уларга берилган ваколатлар доирасида бўлиши керак», деб хат ёзиш билан қутулдилар. Ахир бу ишга бюрократларча расмиятчилик билан қарашнинг намунаси эмасми!

Планлаштиришда ва қурилишларни моддий-техника воситалари билан таъминлашда камчиликларга йўл қўяётганликлари, йиғма темир-бетондан ясалган буюм ва конструкциялар етказиб бериш топшириғини муттасил бажармай келаётганликлари учун қаттиқ танқид қилинган Қурилиш министрлиги ҳамда «Главстройиндустрия»нинг ходимлари ҳам худди ана шу хилдаги расмий хатлар ёзиш билан кифояландилар. Коммунистларнинг танқидига, уларнинг қимматли таклифлари ва маслаҳатларига бундай муносабатда бўлиш ҳолларига тоқат қилиб бўлмайди, бу хилдаги бюрократик жавобларга чидаб бўлмайди!

Халқ хўжалиги кенгаши, Госплан, республика министрликлари ва бошқармаларининг, партия комитетлари ва маҳаллий Советларнинг раҳбарлари айтилган ҳар бир таклиф ва мулоҳазани яна бир марта эътибор билан синчиклаб ўрганиб чиқишлари, ана шу таклифлар ва мулоҳазаларга нечоғли тўғри жавоб берилганлигини текшириб кўришлари, агар лозим бўлиб қолса, бу масалаларни коллегия, бюро мажлисларида яна муҳокама қилиб, тегишли чоралар кўришлари керак. Қуйидан бўлаётган таклифлар ва танқидга диққат-эътибор билан тўғри муносабатда бўлиш ўтиб кетадиган кампания эмас, балки партия, совет, хўжалик ва жамоат ташкилотларининг кун сайин қиладиган ишларининг муҳим бир қисмидир.

Ўн саккизинчи мартда СССР Олий Советига сайловлар бўлиб ўтди. Бу сайловлар сайловчиларнинг сиёсий активлиги ошиб кетганлигини, улар КПСС XXII съездининг ленинча йўлини бир жон-бир тан бўлиб маъқуллаётганликларини яна бир марта исботлади. Советлар мамлакати давлат ҳокимиятининг олий органига ўтказилган сайловлар коммунистлар билан партиясизлар блокининг монолит бирлигини, бутун совет халқи Никита Сергеевич Хрушчев бошлиқ улуғ Коммунистик партия ва жонажон Совет ҳукумати теварагига маҳкам жипслашганлигини намойиш қилди.

Сайлов олди йиғилишларида, сайловчилар депутатликка номзодлар билан учрашган вақтларида, улар томонидан берилган наказларда кўпгина қимматли таклифлар ва амалий мулоҳазалар айтилди. Совет кишиларининг Ватанимиз равнақи тўғрисида, хўжалик ва маданий қурилиш планларини муваффақиятли бажариш, аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш ҳақида кўрсатаётган ғамхўрлиги бунда ўз ифодасини топди. Партия комитетлари ана шу таклифлар ва мулоҳазаларнинг ҳаммасини синчиклаб умумлаштирмоқлари, бу таклифлар ва мулоҳазалар юзасидан тегишли тадбирлар кўрмоқлари ҳамда шу тўғрида сайловчиларни хабардор қилмоқлари керак. Наказларнинг ҳаммаси бажариш учун депутатларга топширилиши лозим.

Партия, совет, жамоат ташкилотлари, хўжалик раҳбарлари, ҳамма кадрларимиз доимо шуни эсда тутмоқлари керакки, таклифлар ва мулоҳазаларга бўлган муносабат — раҳбар кадрларнинг етуклигини белгиловчи энг муҳим мезондир, раҳбар кадрлар омманинг ишончини нечоғли қадрлаётганликларини, улар мавжуд камчиликларни тугатишга, камчиликларга қарши, партиянинг йўлини оғишмай ўтказиш учун курашда оммани сафарбар этиш ва унинг активлигини тобора кенг авж олдиришга нақадар моҳир эканликларини кўрсатадиган ўлчовдир.

Ҳеч шубҳа йўқки, КПСС Программаси ва Устави проектларини муҳокама қилиш вақтида киритилган таклифларнинг амалга оширилиши ҳақидаги масаланинг пленумимизга қўйилиши ишимиздаги камчиликларни тугатишга ҳамда КПСС XXII съезди, партия Программаси, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети март Пленумининг қарорлари илгари сурган улуғвор вазифаларни муваффақиятли бажаришга ёрдам беради. (Қарсаклар).

* Докладнинг қисқартирилган стенограммаси.

ОКТЯБРЬ БУНЁДГА КЕЛТИРГАН ТЕАТР

(Боши биринчи бетда).

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Совети номидан Ҳамза номли театр коллективини шонли юбилей билан табриклади.

... Театр саҳнаси бу гал юбилярни табриклаш учун келган кўпдан-кўп коллективлар ихтиёрига бериб қўйилди. Академик шоир Ғафур Ғулом шонли театрнинг 40 йиллигига бағишлаб ёзган шеърини ўқиб берди. Шундан сўнг М. Горький номли рус драма театрининг актёрлари Ҳамзанинг «Майсаранинг иши» пьесасидаги қаҳрамонлар қиёфасида саҳнага чиқдилар. Улар ана шу ажойиб пьесани яратган кишининг номи билан аталувчи театр коллективини муборакбод қилдилар. Муқимий номли музикали драма ва комедия театри актёрларининг саҳналаштирилган қутлови ҳам залда ўтирган кишиларга жуда манзур бўлди.

Ўзбек давлат филармониясининг артистлари юбилярга бағишлаб, шўх ва қувноқ ашулалар ҳамда рақсларни ижро этдилар. Ҳамза Ҳакимзоданинг «Ҳой ишчилар!» деган ўлмас қўшиғининг куйлари яна янграйди. Навоий номли академик опера ва балет театрининг коллективи ўз қутловини ана шу куйга солган эди.

Машҳур артистлардан Саодат Қобилова, Галия Измайлова, Тамарахоним, Насим Хошимов, Ботир Зокиров ва бошқа санъат ходимлари ўз ҳамкасбларини чин кўнгилдан табриклаб, уларга ўз санъатларидан дурдоналар тақдим этдилар.

Хрушчев номли колхоз раиси, уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқулов, Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчиси, СССР Олий Советининг депутати Ф. А. Шеронова, Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги Санъат бош бошқармасининг бошлиғи С. К. Камолиддинов, «Қизил Ўзбекистон» газетасининг редактори З. И. Есенбоев, Октябрь район партия комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон Театр жамияти президиумининг аъзоси А. М. Рибник ва бошқалар юбилярга эсдалик совғалари тақдим қилиб, энг кекса театрга бўлган халқ муҳаббатини ифодаловчи табрикномаларни ўқиб бердилар.

Ҳамза номли театрнинг бош режиссёри А. О. Гинзбург Совет Иттифоқининг ҳамма томонларидан келган табрик телеграммаларини, хатларни ўқиб эшиттирди. Икки юзга яқин театр коллективи ва бошқа ижодий коллективлар театрни шонли юбилей билан табриклади.

СССР халқ артисти Сора Эшонтўраева сўзга чиқиб, жуда кўп табриклар учун Ҳамза номли театр коллективи номидан миннатдорчилик билдирди.

Тантанали кечада КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг бюро аъзолари Г. А. Габриельянц, Р. Қурбонов, М. М. Мусахонов, Ё. С. Насриддинова, З. Р. Раҳимбобоева, Ф. Е. Титов, С. Н. Усмонов, И. И. Федюнинский, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолигига кандидат Қ. Муртазоев ҳозир бўлдилар. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ЛКСМНИНГ XVII СЪЕЗДИГА

КОММУНИЗМ ҚУРУВЧИ СОВЕТ ЁШЛАРИГА ШОН-ШАРАФЛАР

☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆

ОЛДИНГИ МАРРАЛАР САРИ

Коммунизм инсоният дунёсининг ёшлиги бўлади ва уни асосан ёшлар қуради, дейишади. КПСС Программасида совет кишиларининг ҳозирги авлоди коммунистик жамиятда яшайди дейилган. Коммунистик қурилишнинг улуғвор Программасидан илҳомланган ёшларимиз зўр кўтаринки руҳ ва сиёсий активлик билан ўз постларида жонбозлик кўрсатиб ишламоқдалар. Биз комсомолларга эса партия кўп, катта ва масъулиятли ишларни ишониб топшириб қўйибди. Бу ишонч билан биз фахрланамиз, у бизларни руҳлантирмоқда.

Ешларни меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш, меҳнат тарбиясини ҳамма чоралар билан яхшилаш область комсомол ташкилотларининг энг асосий ва доимий вазифаларидан биридир. Бу соҳада талай муваффақиятлар қўлга киритилди. Областимизда меҳнатни виждон иши, шон-шараф иши, мардлик ва қаҳрамонлик иши деб биладиган минглаб комсомоллар меҳнатда фидокорлик ва қаҳрамонлик намуналарини кўрсатмоқдалар, ажойиб ташаббуслар билан майдонга чиқмоқдалар.

Масалан, «Ташкенткабель» заводи комсомоллари, коммунизмнинг моддий-техника базасини жадал суръатлар билан барпо этиш учун курашга ҳар бир йигит-қиз актив қўшилсин, ўз зиммасига конкрет мажбурият олиб, уни садоқат билан бажарсин, деган ташаббус билан чиқдилар. Уларнинг ўзлари ишлаб чиқаришни ўстириш суръатлари жиҳатидан етти йилликнинг охирги йилига белгиланган даражага муддатидан қарийб тўрт йил олдин эришдилар.

Кабелчиларнинг олижаноб ташаббуси республикамиздаги кўпчилик саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари илғор ёшлари томонидан қўллаб-қувватланди. Ҳозир областимизда етти йиллик нормасини бажариб қўйган ёки бажариш арафасида турган юзлаб ишлаб чиқариш новаторларининг номларини айтиш мумкин.

Етти йиллик бошидан буён ёшларнинг актив иштирокида область саноат корхоналарида 170 поток технологик ва 200 та конвейер линиялари жорий этилди, 250 та автоматик ва ярим автомат агрегат станоги ўрнатилди. Рационализаторлик таклифларини кўплаб амалга ошириш натижасида давлатнинг 25 миллион сўмликдан кўпроқ маблағи тежаб қолинди.

Областимиз саноатчилари, транспортчилари, колхозчилари ва совхоз ишчилари ўртасида коммунистик меҳнат учун курашни ҳар томонлама кучайтиришда комсомоллар етакчи роль ўйнамоқдалар. Ҳозирги пайтда областимизда жами 10 мингга яқин коллектив коммунистчасига яшаш ва ишлаш учун курашаётир. 2000 га яқин коллектив эса коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли номга сазовор бўлди. Ешлардан 6000 киши коммунистик меҳнат зарбдори унвонини олди. Булардан бир неча киши, жумладан «Ташсельмаш» заводининг қолипловчиси Анатолий Бирюков, «Узбексельмаш» заводининг токари Тўлаган Зокиров, 1-тикувчилик фабрикасининг ишчиси Мукаррам Каримова, «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» совхози трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи Фикрет Сефиршаев, «Фарҳод» совхози комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи Исломжон Абдуллаев кабилар Ўзбекистон комсомолининг бугун очиладиган съездига делегат қилиб сайландилар. Бу, уларга кўрсатилган юксак ишонч ва ҳурматнинг ифодасидир.

Саноат ва граждан қурилишини жадаллаштириш ишига областимиз комсомоллари, айниқса катта ҳисса қўшмоқдалар. Областимиздаги йирик қурилишлардан 7 таси комсомол зарбдор қурилиши деб эълон қилинди ва уни тез, сифатли қуриб битказиш мақсадида энг илғор ёшлар ўша объектларга юборилди. Оҳангарон ГРЭС қурувчилари Ўрта Осиё энергетика саноати гигантларидан бири бўлган бу станциянинг еттинчи агрегатини муддатидан анча илгари ишга туширишга тахт қилиб қўйдилар ва 20 мартда синов учун ишлатиб кўрдилар. Оҳангарон цемент заводини, Олмалиқ мис фабрикасини, Тошкент ГРЭСини қураётган, Чирчиқ электркимё комбинатини реконструкция қилаётган, Катта Оҳангарон, Янгиер каби энг замонавий шаҳарларни бунёдга келтираётган, ўнлаб посёлкалар ва бошқа иншоотлар қураётган минглаб комсомолларимиз ҳам бугунги съездга ажойиб совғалар билан келдилар.

Бироқ, шуни ҳам очиқ эътироф этиш керакки, капитал қурилишга комсомол ташкилотларининг, жумладан область комсомол комитетининг раҳбарлиги талабга жавоб берарли даражада эмас. Кўп қурилиш участкаларида, ҳатто комсомол зарбдор қурилиши объектларида ёшларга ҳунар ўргатиш, уларнинг ишлаб чиқариш малакасини ошириш, илғор тажрибаларни оммалаштириш, ёшларни коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодекси руҳида тарбиялаш масалаларига кам эътибор берилаётир. Бунинг натижасида қурувчи ёшлар ўртасида интизомсизлик, ичкиликбозлик, жамоат тартибини қўпол равишда бузиш, хотин-қизларга нотўғри муносабатда бўлиш фактлари учраб турибди. Қурилишлардаги комсомол ташкилотларининг ишчанлигини ошириш муҳим вазифаларимиздан биридир.

Областимиз қишлоқларидаги комсомол ва ёшлар пахта ҳосилдорлигини ва чорва маҳсулдорлигини ошириш учун янада зўр ғайрат билан ишга киришдилар. Улар бу курашнинг олдинги марраларига интилмоқдалар. Мана бир мисол. Юқори Чирчиқ район «Ленинизм» колхозидаги Ҳурбуви Абдуқодирова бошчилик қилаётган бригада аъзолари ҳар гектар ердан 35 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини олди ва бошқа барча пахтакор ёшларни пахта ҳосилдорлигини ошириш учун курашга актив қўшилишга чақирди. Областимиздаги 310 комсомол-ёшлар бригадаси ана шу юксак ватанпарварлик ҳаракатига қўшилиб, 35—40 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун астойдил курашмоқда.

Қишлоқ комсомол ташкилотлари пахтачилик ва чорвачиликни комплекс механизациялаш учун курашни ҳамма чоралар билан кучайтиришда партия ташкилотларига катта мадад кўрсатаётир. 1962 йилнинг ўтган икки ярим ойи мобайнида механизациялаш билим юртларига анча кишини йўлладик. «Узсельхозтехника»нинг район бўлимлари ҳузурида пахта териш машиналари механик-ҳайдовчиларининг бир ойлик курслари ташкил этилиб, уларда юзлаб киши ўқиб чиқди.

Бу йил район комсомол комитетлари ва бошланғич комсомол ташкилотлари пахтачиликни ва техникани дуруст биладиган ишчан комсомоллардан кўп кишини трактор-далачилик бригадаларини бошқаришга тавсия этдилар, бригадаларда тюпкочи звеноляр тузишга эътиборни кучайтирдилар.

Мирзачўлни ўзлаштириш ва КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларига жавобан қолоқ ва янги тузилган колхоз ва совхозларга энг синалган комсомол ва ёшларни йўллаш — область комсомол ташкилотларининг ҳозирги кундаги энг муҳим вазифаларидан биридир. Бу ишда, Никита Сергеевич уқтирганидек, шошмашошарликка йўл қўймаслик, йўлланма билан юборадиган кишимизни ҳар томонлама ўрганишимиз зарур. Айтиш керакки, комсомол ишончини оқлайдиган йигит-қизлар бизнинг областимизда ҳам жуда кўп.

Мана қисқа вақт ичида улардан 320 киши областимиз колхоз ва совхозларига доимий ишга юборилди. Қишлоқ хўжалигининг энг қолоқ участкасига юборишни сўраб ариза билан келаётган азамат йигит-қизлар сони кун сайин ошиб бормоқда.

Умуман пойтахт области комсомоллари республикамиз комсомолининг съездига хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларида катта-катта ғалабалар, қувончли муваффақиятлар билан келдилар. Лекин биз бу муваффақиятлар билан мағрурланмай ўз ишимизга танқидий кўз билан қарашимиз, камчиликларни аёвсиз очиб ташлашимиз ва тезда бартараф этишимиз керак. Бугун ўз ишини бошлайдиган съездимиз ана шу камчиликларни қандай қилиб тез ва кўнгилдагидек тугатиш йўл-йўриқларини кўрсатади, комсомол ташкилотларини янги марралар, янги зафарлар сари руҳлантиради.

М. ҚУРБОНОВ,
Тошкент область комсомол комитетининг биринчи секретари.

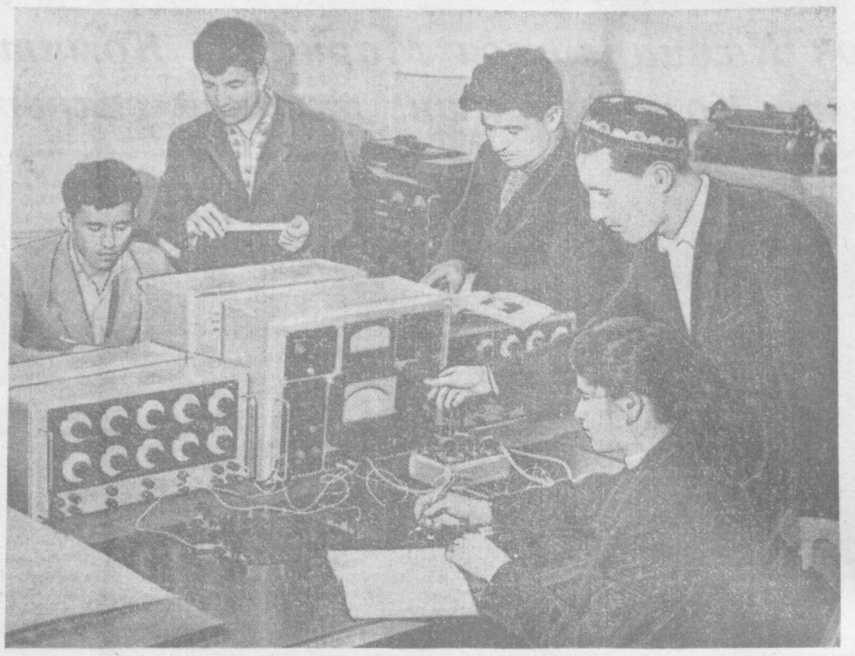

Суратдаги бу йигит-қизлар Тошкент давлат университети механика-математика факультетининг IV курс студенти (ўнгдан) Н. Абдуллаева, V курс студенти А. Иброҳимов ва IV курс студентлари У. Хожихонов, А. Илҳомов, Ш. Фармонов ўртоқлар фильтрация лабораториясида ерости сувларини текшираётирлар.

☆ ☆ ☆

ЯХШИ ТАШАББУС ҚАНОТ ЁЗАДИ

Ешлардаги ғайрат-ташаббусни қайнар булоққа таққосласа бўлади. Негаки, булоқ доим қайнаб тошгандек, олам-олам куч-ғайратни қалбга жо қилган шижоатли йигит-қизлар бошлаб бераётган ажойиб ташаббус тобора кенг қулоч ёзаётир.

Ҳозир пойтахтимиз саноат корхоналарида, илмий муассасаларида хизмат камарини боғлаб ишда донг таратаётган ёшлар оз дейсизми! Жонажон партиямиз Марказий Комитетининг март Пленуми ўз ишини давом эттириб турган кунларда Тошкент шаҳридаги саноат корхоналарининг ёшлари орасидан кўнгиллилар отилиб чиқиб «Партия даъвати билан қишлоққа борамиз. Коммунистик мўл-кўлчилик учун курашда бевосита қатнашамиз!» деб хайрли ишга йўл олишди.

Кичик ирмоқлардан сойлар, сойлардан эса дарё ва денгизлар пайдо бўлганидек, кўнгиллик байроқдорлар ҳаракати яна ўнлаб йигит-қизларни катта-катта ишларга отлантирди.

Қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш иштиёқи билан яшаётган Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти студентлари ҳам бу ташаббусга яқдиллик билан қўшилдилар. Ха, улар азамат пахтакорлар билан ёнма-ён туриб ишлайдилар. Қишлоқ хўжалигини механизациялаш факультетининг 3-курсида ўқиётган 100 студент бугун-эрта 8 ойлик муддат билан Чиноз ва Ўрта Чирчиқ районларидаги бир қатор пахтакор хўжаликларга жўнаб кетади.

Назарий билимларини амалий ишда мустаҳкамлаш учун, аниқроғи квадрат-уялаб чигит экиш соҳасида бой тажриба орттириш учун шу факультетдан 200 га яқин студент «Мирзачўл» совхозига йўл олди.

Кичкинтойлар ғамини еб, 50 ўринли яслини бепул қуриб берган Тошкент Давлат политехника институти қурилиш факультетининг 3-курс студентлари Куйбишев район меҳнаткашларининг иззат-ҳурматига сазовар бўлдилар. Студентларнинг зарбдор бригадасига уюшган 25 нафар йигит-қиз ёзги каникулга чиққач, ҳимматли ишга яна бел боғламоқчи.

Бундай ватанпарвар ёшлар пойтахтдаги бошқа олий ўқув юртлари студентлари орасида ҳам борки, улар қалб амри билан умумхалқ ишига муносиб ҳисса қўшишяпти.

А. АЛИЕВ.

ҲИССА ҚЎШАМИЗ

Инсониятнинг порлоқ истиқболи бўлган коммунизмни ҳар бир совет кишиси ўзининг ҳалол меҳнати билан қуради. Районимизнинг комсомол-ёшлари, ҳам ана шу умумхалқ иши бўлган коммунизмни қуришда олдинги сафларда бўлиш учун астойдил бел боғлаганлар.

Ўтган йили районимиз пахтакорлари қўлни-қўлга бериб баракали меҳнат қилишлари туфайли пахта тайёрлаш плани шараф билан бажарилди. Улар халқ олдида, она-Ватан олдида берган сўзларининг устидан чиқдилар. Бундай муваффақиятни қўлга киритишда комсомолларимизнинг ҳам ҳиссаси катта бўлди.

Бу йил ўтган йилдагидан ҳам баракалироқ меҳнат қиламиз. Ҳозир 15 та комсомол-ёшлар бригадаси ташкил қилдик. Бу бригадаларнинг аъзолари 1702 гектар ерга чигит экадилар. Кекса пахтакорларимизнинг қимматли маслаҳатларига амал қилган азамат ёшларимиз барча чигит экиладиган майдонни эрта куздаёқ сифатли шудгорлаб қўйишган эди. Еш деҳқонларимиз, ерни тўйдирсанг ер элни тўйдиради, деган оқилона гапга амал қилиб, ҳайдашдан олдин ҳар гектар ерга 250-300 килограммдан суперфосфат, 5-6 тоннадан маҳаллий ўғит солдилар. Бугунги ишни эртага қўймайдиган пахтакорлар суғориш шохобчаларини барвақт тартибга келтириб, мавжуд техникаларни ҳам экиш кампаниясига шайлаб қўйдилар. Улар етти йилликнинг тўртинчи йилида ҳар гектар ердан камида 25 центнердан «оқ олтин» кўтариш учун бел боғлаганлар.

Пахтадан юқори ҳосил кўтариш билан бирга халқимизни мўл-кўл чорва маҳсулотлари билан таъминлашга ҳам катта эътибор берилаяпти. Чорва молларига мустаҳкам ем-хашак базаси яратиш мақсадида районда 16 та комсомол-ёшлар бригадаси ташкил қилинди. Улар бу йил 2579 гектар ерга маккажўхори экадилар, Еш маккажўхорикорларимиз ҳар гектар ердан 600 центнердан силосбоп ҳосил етиштиришни ўзларига мақсад қилиб олганлар. Чорвачиликнинг сердаромад тармоғи бўлган чўчқачилик ривожлантирилади. Шу мақсадда ҳар бир бригадада 5—6 гектар ерга лавлаги, 10-12 гектар ерга нўхат экилади.

«Коммунизм» колхозининг Акбар Исаев, «Ленин йўли» колхозининг Исмоил Бозорбоев, Куйбишев номли колхознинг Маҳкам Ботиров бошлиқ бригадаларининг аъзолари ўзларининг ҳалол меҳнатлари билан бошқаларга ўрнак бўлаяптилар. Улар белгиланган майдонларга нўхат, лавлаги ҳамда маккажўхорини сифатли қилиб экиб бўлдилар.

Районимизда 76 та мактаб бўлиб, шуларнинг 23 тасида ишлаб чиқариш бригадалари тузилган. Ана шу бригада аъзолари колхозлардан алоҳида ер ажратиб олиб, ўзлари чигит экадилар, ўзлари парвариш қиладилар. Ўтган йили 58-мактаб комсомол ёшлари «Северний маяк» колхозидан 30 гектар ер ажратиб олган эдилар. Улар ҳалол меҳнат қилдилар. Натижада ҳар гектар ердан 30,5 центнердан ҳосил кўтарилди.

Комсомол-ёшларимиз пахта далаларида, чорвачилик фермаларида бўлиб, колхозчилар ўртасида агитация-пропаганда ишларини олиб бораётирлар, илғорлар тажрибасини кенг ёймоқдалар.

Районимиз комсомол-ёшлари КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қарорларидан руҳланган ҳолда меҳнат қилиб, коммунизм қуришдек олий мақсад йўлида олға қараб ҳаракат қиладилар.

Малика ХЎЖАЕВА,
Ўрта Чирчиқ район комсомол комитетининг биринчи секретари.

ҚИШЛОҚҚА!

Оқ йўл сизларга Фазлиддин, Шафоат ва жажжи қиз Гўзал! Шундай фарзанд ўстирганингиз учун раҳмат Сизга Меҳриниса опа!
А. Абалян фотолари.

Фазлитдин Шафоатни йўлда, қизи Гўзални яслидан олиб қайтаётганида учратди.

— Жуда хурсанд кўринасиз— деди Шафоат.

— Айтсам ўзинг ҳам хурсанд бўласан.

— Ростданми? Бирор гап борга ўхшайди-ку.

— Бўлмасамчи! Бу гапни тунов куни айтмоқчи эдим. Лекин негадир айтишга тилим бормади. Қайта-қайта ўйлаб кўрдим. Энди фикримнинг тўғри эканлигига қатъий ишонч ҳосил қилдим. Ишхонамиздагилар билан маслаҳатлашдим, маъқул топишди.

— Нима гап ўзи?

— Хўп десанг айтаман.

Шафоат ҳайрон бўлди, хўп дейишини ҳам, йўқ дейишини ҳам билмай, қошларини чимирди.

— Тушунмадим.

Шундан сўнг Фазлитдин масалани ётиғи билан тушунтирди. Шафоат ҳамма гапни диққат билан тинглади. Умр йўлдошининг маслаҳати маъқул тушди шекилли, чеҳрасида табассум пайдо бўлди.

— Дадамлар нима дейишаркин?

— Кўнишса керак.

Шу куни кечки дам олиш пайтида суҳбатни Мамлакат опа очди. У синглиси Шафоат билан куёви Фазлитдиннинг илтимосига биноан, оила аъзоларини бу гапдан хабардор қилди.

— Маслаҳатли гапимиз бор эди сизларда,— деди Мамлакат опа Меҳринисо хола билан дадаси Мақсуд отага юзланиб, — хафа бўлмасалариннгиз, айтаман.

— Олдин эшитайлик қани,— деди Мақсуд ота.

— Янгидан ташкил этилган совхозга бориб ишламоқчимиз. Куёвингиз билан қизингиз Шафоат ҳам боришмоқчи. Сизларнинг розиликларингизга қараймиз. Нима десаларингиз айтганларингиз бўлади. Ихтиёр сизларда. Учаламиз ҳам агрономмиз. Янги колхоз ва совхозларда агрономлар етишмайди.

Мақсуд ота билан Меҳринисо хола бу гапларни диққат билан тинглашди. Сўнг, нима дейсан дегандек бир-бирларига қараб қўйишди.

— Бир томони-ку, ҳозирги ишидан ўша колхоз ёки совхозга бориб ишлагани маъқулкуя, дадаси?

— Мен нима ҳам дейишим мумкин. Палончининг куёви билан қизлари партия ва ҳукуматнинг чақириғи билан қолоқ колхозга ёки совхозга боришга бел боғлабди, деган гапни эшитсам қувонаман, албатта. Ешсизлар. Тоғни урса талқон қилгудек куч-ғайратларингиз бор. Далага отланганни мард дейишади азалдан. Иложимни топсам, ўзим ҳам бирга бораман. Менга ҳам иш топилиб қолар. 5-4 туп дарахт ўстирарман-ку ҳеч бўлмаса.

— Биласизми, дада,— деди Фазлитдин,— ҳозирча сизлар шу ерда бўласизлар. Ўрнашиб олганимиздан сўнг ўзим келиб, бирга олиб кетаман...

Суҳбат ҳаммага манзур бўлди. Гўзал ҳам суҳбат мазмунига тушунаётгандек, қиқир-қиқир кулар, дам ойисига, дам дадасига, дам бобосига томон талпинар эди.

Аризани ҳар ким ўзича ёзиб, навбати билан ўқиб чиқишди.

— «...КПСС Марказий Комитетининг колхозчиларга, совхоз ишчиларига, қишлоқ хўжалиги мутахассисларига, олимларга, саноат ходимларига, коммунистлар ва комсомолларга, Совет Иттифоқининг барча меҳнаткашларига қарата чиқарган Мурожаатини ўқиб чиққанимдан кейин қалбим ариза ёзишга даъват этди. Касбим агроном. Колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришига бевосита аралашиш, мамлакатимизнинг пахта, гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини қондиришга муносиб ҳисса қўшиш иштиёқим бор. Шу сабабли менинг илтимосимни эътиборга олиб, қишлоққа ишга юборишларингизни сўрайман...»

Биз Шафоатнинг аризасини тўлиқ кўчириб ўтирмадик. Аризадаги ҳар бир сўз унинг юрак даъвати эканлигини шу сатрлар мисолида сезиш қийин эмас. Шафоат аризасини авайлаб букиб, стол устидаги аризаларга қўшиб қўйди.

Ҳа, Тошкент область комсомол комитетининг инструктори, олий маълумотли агроном Фазлитдин Турсунов, ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий-текшириш институтининг лаборантлари Шафоат Турсунова ва Мамлакат опа Мақсудова партиямизнинг чақириғига лаббай деб жавоб беришди. Бу бежиз эмас, албатта. Чунки Мурожаатдаги «Партия Марказий Комитети сизларга, муассасаларда ишлаётган агроном ва зоотехник, ветеринария врачи, инженер ва техник механизатор, экономист — ташкилотчи ўртоқларга мурожаат қилиб, **халқ олдидаги юксак бурчингизни ҳис қилишга, бевосита ишлаб чиқаришда ишлаш учун колхоз ва совхозларга, бригада ва фермаларга боришга, ўз билимларингиз ва тажрибангизни қишлоқ хўжалигини юксалтириш йўлида сарф этишга чақиради»**, деган сўзлар бу ёш ватанпарварлар қалбидан чуқур жой олган эди.

Б. ЭРҚОРОВ.

ЧЎЛГА КЎНГИЛ ҚЎЙГАНЛАР

Далаларни айланган киши карталарнинг кафтдек текислаб қўйилганлигини кўриб ҳаваси келади. Мана, бугун ҳам эрта тонгдан иш қизиб кетди. Ака-ука тракторларни гуриллатиб ҳайдаб, мастерскойдан боронани келтиришганида далада ҳеч ким йўқ эди. Ахир бу йил ҳам ҳаво қуруқ келаяпти. Шунинг учун ерда намни сақлаш мақсадида бороналашни ўз вақтида ўтказиш керак.

Улар аввалига диққат билан карталарни кўздан кечиришди. Ишни қаердан бошлаб қаерда туғаллаш лозимлигини мўлжаллаб олишди. Рулга бригадир Исломжоннинг ўзи ўтирди, Моҳир қўлларга ўз ихтиёрини бериб қўйган трактор шудгордан шиддат билан юриб борар экан, унинг орқасидан чанг кўтариларди.

Шу пайт ўнг томондан тракторни гуриллатиб Йўлдош ҳам келиб қолди. Бу маҳалда Исломжоннинг трактори картани бир айланиб келган эди.

— Қалай, — деди у унинг ишини диққат билан кузатиб турган Йўлдошга мурожаат қилди.

— Жуда соз бўлаяпти, — деди Йўлдош, — борона жуда сифатли ремонт қилинганлиги кўриниб турибди.

— Ахир шундай бўлиши ҳам керак-да, — деди Исломжон, — сўнгра у акаси Ғуломжонга қараб:

— Мана шу картани бугун кечгача қўлдан чиқаришимиз керак.

Бўлим далаларини айланиб ишнинг боришини кузатиб юрган агроном Сойиб Нодирматов Исломжонлар бригадаси ерларига келганда далада иш қизғин, ҳар икки томонда бороналаш борарди.

— Иш деган мана бундай бўпти, — деди агроном борона қилинган ерларни кузатар экан, — экишга ҳамма нарса тахтми?

— Ҳамма нарса шай, — деди, —Исломжон,— буйруқ берсангиз бошлаб ҳам юбораверамиз.

— Жуда соз, — деди агроном, — сизларга бир янгилик айтайми. Нурсуқдан яна икки йигит сизларни излаб келишибди, бригадангга қабул қиласанми уларни.

— Жоним билан, — деди Исломжон, — лекин шартлашиб оламизда. Тағин Йўлдошга ўхшаб 5—6 кун ишлагандан кейин хар-хаша қилиб юрмасин.

Агроном кетди. Исломжон яна рулга ўтирар экан, унинг хаёлида туғилиб ўсган қишлоғи, Мирзачўлга қандай қилиб келганлиги, дастлабки қийинчиликлар бирма-бир намоён бўла бошлади.

Исломжон Абдуллаев эндигина 19 баҳорни кўрди. У асли Фарғонанинг Нурсуқ қишлоғидан бўлади. Ўрта мактабни туғаллагач акаси Ғуломжон ва яна уч йигит комсомол йўлланмаси билан янги ўзлаштирилаётган ерларга йўл олишди. «Фарҳод» совхозига келиб алоҳида трактор-далачилик бригадаси ташкил этишди. Э, ҳа, дастлабки даврда озмунча қийинчиликларга дуч келишмади улар. Совхоз эндигина ташкил топган эмасми, турар-жой бинолари камчил эди Йигитлар вагон уйларда тунаб меҳнат қилишди.

— Ўз жонимизни қийнаб нима қиламиз, илиқ-иссиғида «Коммунизм» колхозига ўтиб кета қолсак бўлмайдими, юқори ҳосилли, обод колхоз дейишади. Бунинг устига шундаққина ёнимизда экан. Бари-бир эмасми, ишласак бўлди, деб иккиланувчилар ҳам бўлди. Бу Йўлдош эди.

— Майли, ихтиёр ўзингда, кетаман десанг поездгача кузатиб ҳам қўямиз, — деб тушунтирди шунда унинг дўстлари, — лекин ўзинг танангга бундоқ ўйлаб кўр. Ахир қайси юзинг билан қишлоққа кириб борасан. Ерубиродарларни кўрганда қайси юз билан боқасан уларга. Чўлнинг шамолига бардош беролмай қочиб келдим дейсанми, йўқ оғайни, бу йўлингдан қайт.

Дўстларнинг панд-насиҳати бекорга кетмади. Йўлдош Толибов ўзини ўнглаб олди. Мана энди у бригаданинг энг ишчан аъзоларидан бири. Қўлидан келмайдиган иш йўқ. Тракторни ҳайдаб буюрган ишингизни кўнгилдагидек бажараверади.

Совхознинг 5-бўлимидаги ўртоқ Исломжон Абдуллаев бошлиқ беш азамат чўлга дадиллик билан ҳужум қилиб, ажойиб натижаларни қўлга киритди. Ўтган йили бригадада киши бошига 28 тоннадан пахта етиштиртилди.

Бу йил бригада аъзолари 140 гектар ерга чигит экиш учун ҳозирлик кўришмоқда Бригадага бириктилган 3 та ДТ-28 трактори, 2 та занжирли трактор, сеялкалар ремонтдан чиқарилиб тахт қилиб қўйилибди. Коммунистик меҳнат бригадаси номини олиш учун курашаётган бригада аъзолари бу йил ҳар бир киши бошига 50 тоннадан пахта етказишга бел боғлашган.

— Менинг ўзим, — дейди бригадир Исломжон Абдуллаев, — қишлоқ хўжалигини механизациялаш техникумини тамомлаганман. Бригадамизнинг бошқа аъзолари Деҳқонали Абдуллаев, Собитали Мадраҳимовлар ҳам трактор ҳайдашни яхши билиб олишган. Ахир шароит шуни талаб қилади. Ишчи кучи кам. Асосий ишни механизация гарданига юкламасак, мўлжалдаги ҳосилни олиб бўлмайди. Ўтган йили машинада 80 тонна пахта тердим.

Бу йил мен билан бирга бригадамизнинг қолган аъзолари ҳам машинада пахта теришади.

Яқинда комсомолларнинг умумий йиғилишида бригадир Исломжон Абдуллаевни ВЛКСМ XIV съездига делегат қилиб сайлашди. Комсомол ёшлар съезд кунини экишга пухта тайёргарлик билан кутиб олиш учун курашмоқдалар.

М. МУСАЕВ,
Янгиер, «Фарҳод» совхози.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Р. 02116. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. Г. — 1559.